

ЮНАК

КВІТЕНЬ 1968 APRIL

Ілюстратори цього числа: пл. розв. Христя Велигорська, пл. сен. Тит Геврик, Софія Лада, Богдан Певний, ст. пл. Юрій Савицький, пл. сен. Володимир Пилишанко-Гаргун. На обкладинці: пластунки-юначки в Ньюарку, США, виводять гагілки з нагоди Великодня. У віконці на обкладинці: Чорноморський прапор — з нагоди 50-річчя піднесення українських прапорів на кораблях Чорноморської флотії.

Зміст

Сторінка

- 1 Від редакції
- 2 Наш Дрот відійшов на вічну ватру
- 3 Слово Дрота до друзів пластунів
- 4 Пластунки відзначають 50-річчя українського моря
- 4 Ю. Яновський: Присвята
- 5 Подруга Гребля: Гутірка з юними друзями
- 5 Ю. Лось: Українська наука у вільному світі
- 6 УНА: Великодня крашанка в Казахстані 1942 р.
- 8 Ювілейна пластова зустріч в Австралії
- 10 Пластова Станиця в Торонті
- 12 К.: Сучасні визначні українці — проф. д-р О. Горбач
- 12 Мисливська гагілка з Підляшшя
- 13 Наша пошта
- 14 Цікава спроба
- 15 О. Гординська: Сповнена мрія
- 17 К. Горбач: Шістдесят поетів шістдесятих років
- 18 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 19 Молоде перо: Олена Кукіруза
- 20 Прощасмо у дорогу до вічної ватри
- 22 Хроніка
- 27 Від адміністрації

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Ольга Кузьмович, пл. сен. Любомир Онишкевич, пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Тоня Горохович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Елиів. Технічний редактор і адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 300 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа: у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

Дорогі Подруги і Друзі!

Перші проміння весняного сонця, що розбуджують до життя трави і квіти, що втискаються крізь вікна і крізь найменшу щілину до середини хат, нагадують нам усім про недалеке свято Христового Воскресення — Великдень.

Це таке природне, що весна і Великдень приходять разом, що будиться зі сну земля, що починає вкриватися зеленню і цвітувати, що обновляється і, обновлена, свіжа, жива, жде на Христове Воскресення.

Щоправда, не в усіх Вас, мої Подруги та Друзі, тепер оновлення землі та природи збігається із Воскресенням. Але радість душі і радість із цього нашого українського святкування Воскресення Христового завжди однакова по обох боках рівника.

Великдень — це ж свято перемоги, свято радості і тріумфу.

Великодній ранок усюди однаковий, бо соняшні проміння усюди такі самі та такі самі радісні обличчя людей. Така ж і наша церква, а перед дверима священник у святочних ризах із хрестом у руці. А потім — перше «Христос Воскрес!»

Чи міг би слухати хтось воскресних дзвонів і не мати серця наповненого радістю і не вірити в перемогу добра над злом?

Закон життя твердить: «Правда перемагає брехню». Чи можна не вірити в закон життя?

Чи правдива перемога може прийти легко, без терпіння? Чи Воскресення Христове мало б стільки сили в собі, якщо не попереджували б його муки Христа?

Часом бувають дні прикрі і сумні, дні зневіри й сумніву — але опісля таки приходять радість.

Великдень — це свято віри. При великодніх дзвонах черпають сили ті, що її не мали або втратили.

... Коли прийде Великодній ранок, якась сила скаже Вам слухати великодніх дзвонів. Ви слухайте їх і викиньте із сердець усе, що погане і недоречне, все буденне і звичайне.

Поставте в цей Великдень на першому місці не новий одяг та смачні присмаки, не власну приємність, а справжню віднову Ваших сердець, добрий усміх на обличчях і віру, віру у Воскресення!

Ваша редакторка

З НАГОДИ
СВЯТ ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ
вітаємо
ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД.
КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ,
а особливо
ВСІХ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК
ТА ВСІХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ
«ЮНАКА».

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
РЕДАКЦІЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЯ
«ЮНАКА»

Наш Дрот

відійшов на вічну ватру...

Блискавкою облетіла по світу болюча вістка, що в п'ятницю 29 березня ц. року у Відні (Австрія) залишив цей світ і відійшов «на вічну ватру» основоположник Українського Пласту проф. д-р Олександр Тисовський-Дрот. Нема вже між нами нашого духового батька... Його ж життя стане для пластуна легендою про вийняткову людину, в житті якої багато прикладів для розважань і наслідувань.

Проф. д-р Олександр Тисовський народився у Львові 9 серпня 1886 року в родині учителя. Освіту здобув у польській, німецькій та згодом українській школах. Склавши іспит зрілості в Українській Державній Академічній Гімназії у Львові 1904 року з відзначенням, студіює на філософському факультеті Львівського університету, спеціалізуючись у ділянці зоології та здобуваючи в цій ділянці докторський ступінь. Для поглиблення студій, як стипендіст, відбував курси зоотомії у Трієсті (Австрія) та океанографії у Бергені у Норвегії. Склавши 1911 р. учительський іспит, почав працювати учителем.

Ідеалізуючи покликання учителя-виховника, ще будучи учнем, почав цікавитися вихованням та зачав публічно виступати проти старих заско-рузних метод формалістичного виховання. Пишучи статті, сповнені мудрістю і дотепом, Дрот виступав проти пересадної дисципліни і нездорових взаємин учителя з учнями. Згодом заглиблюється щораз то більше у виховні проблеми і в

1911 р. творить Пласт для «патріотичного, всестороннього самовиховання» молоді.

Після 1-ої Світової Війни, повернувшись з армії працює професором Українського Таємного Університету та учителем української гімназії у Львові, організуючи пластові частини. 1921 року пише «Життя у Пласті», укладає пластовий закон присягу, гимн, та є безперервно головою Верховної Пластової Ради аж до 1930 р. Під час 2-ої Світової Війни працює професором і деканом Львівського Університету, а після переїзду до Відня у Зоологічному інституті Віденського Університету. У Відні залишився жити до кінця життя.

Упродовж цілого свого життя Дрот завжди був активним у громадському житті, працює у НТШ як дійсний його член, опікується студентами, будучи головою КоДУС-у, але ніколи не залишав Пласту. Зокрема з великою увагою слідкує за розвитком Пласту у світі в останніх десятиріччях. Не зважаючи на слабке здоров'я, похилий вік і досить тяжкі життєві обставини, сам веде велику кореспонденцію з пластуномством у цілому світі.

Тих, хто відвідував Дрота у його домі у Відні, вражала його особлива життєва постава, оптимізм, що були таким контрастом до обставин його довілля. У книжечці «Основоположник Пласту», з нагоди 80-річчя Дрота, наведено багато золотих думок Ювілята. Оптимізм черпав Він із своєї снаги до краси людської душі. з любови до знання, з духової рівноваги в обличчі невдач і нещастя, з глибокої життєвої мудрости, яка пробивається у Дрових висловлюваннях та у цілій пластовій ідеології і системі, яку він примінив до українських потреб і якій дав найкращу інтерпретацію.

Життя Дрота — це приклад справжнього пластування. Це таке життя, у якому слова і діла не розлучались. Бо Дрот творив Пласт, працюючи над собою, удосконалюючи свій характер. Цю правду знаємо ми всі, що мали щастя знати Дрота особисто.

Остання більша зустріч пластуна нашого континенту з Дротом була на Ювілейній Пластовій Зустрічі, на «Пластовій Січі» у Грефтоні біля Торонта, 1957 р. Віримо, що це були щасливі хвилини у житті нашого Основоположника. Тут Він зустрівся з видимими успіхами свого трудолюбивого життя.

Останній Дротів лист до нас усіх, Друзі та Подруги, з нагоди цьогорічних свят Христового Різдва та Нового Року, поміщений у скороченні у цьому числі «Юнака» (цілий його текст є у «Пластовому Шляху» ч. 1/16, 1968, що саме появився). Покійний неначе передчував свій близький відхід від нас, коли в цьому листі звертається до всіх нас у широкому світі, та ще й попросив, щоб його листа опублікувати в пресі (а не робив цього ніколи з іншими листами!).

**

У похороні Покійного взяли участь представники центрального пластового проводу, а саме голова Головної Пластової Ради — пл. сен. Юрій Старосольський з Вашингтону і голова Головної Пластової Булави — пл. сен. Юрій Ференцевич з Нью-Йорку.

Старші пластові покоління і громадянство замість квітів на могилу Покійного складатимуть пожертви на «Пластовий вишкільний фонд ім. Дрота». Найкращою ж пошаною, висловом вдячності та безсмертним пам'ятником Дротові буде Ваше, Дороге Юнацтво, плекання Дротової мрії: що «Пласт — наша гордість..., любій Отчизні наш труд», що «в Пласті росте новий люд»...

СЛОВО ДРОТА

До
Друзів Пластунів у широкому світі
зокрема
до Редакції та Адміністрації «Юнака»
в Торонті

**СЛАВНЕ ПЛАСТОВЕ ТОВАРИСТВО!
МОЇ ДОРОГІ ДРУЗІ!**

Коли читаю різнобарвні вислови Вашої пам'яті про мене, відчуваю незвичайну честь, якою мене обдаровуєте, а при тому ще й велику щирість. Вірю певно, що всі Ви, Друзі, зрозумієте і пробачите мою неспроможність кожній і кожному з Вас, моїх листувальників... поодинокі дякувати за зразкову уважливість до мене. А власне ця уважливість випробовує мене суворо, розбуджуючи в мені грішну гордість та сміливість брати на себе особисто таку виїняткову пошану за, щоправда, щирі, але не нові й самі собою не чудотворні поради для українського юнацтва, як несхибно на властивому місці знайти себе в широкій українській спільноті. Цю пробу я витримаю, бо я міцно переконаний, що таке діло, як Пласт, не вдалося б нікому, якщо б не співдіяли в тому всі Ви, сьогоднішні й з-перед півстоліття «вчорашні» юнацтва.

Я повинен би лише виконати обов'язок представити громадянству наявні докази тієї солідарності пластунів, від новаків починаючи, а на сеньйорах верховного пластового проводу кінчаючи, виявлені у тому широкому листуванні пластового братства зі мною, наче б то з уявленим середком пластового середовища. Цей обов'язок, на жаль, переростає мої охотні, але недійсні сили...

Тут, Друзі, лише ось що: я хотів би, щоб усі Ви, Любе Товариство, не лише при цьому Новому Році, ... а постійно, на все життя, почували крізь холод людської сварливості те благодійне тепло, що пливе від Вас, пластунів, могутнього гурту, з'єднаного вузлами правдивої дружби. Я бажав би, щоб Ви усвідомили собі, що від Вас, від Пласту виходить дивне проміння, яке в кожній морально здоровій молодечій душі вміє вигріти охоту, захоплення співдіяти з Вами. Друзями-пластунами, щоб спільно прямували до добра і радості, з нього. Я бажав би, щоб Ви, так як я, ясними очима бачили всі успіхи, здобутки Вашої благословенної праці, щоб Ви раділи тим задоволенням і успіхом щастя на багатьох, багатьох українських обличчях.

Справді Божою ласкою мушу вважати те, що поки мого життя, можу почувати себе Вашим другом, виконавцем тих же самих моральних і розумних засад, зобов'язань, що їх ніхто інший, а Ви самі вже в кількох поколіннях подрібно випрацювали і незмінно їх дотримуетесь, що їх намагастесь усюди і завжди вводити в українське життя — у переконанні, що власне їх було нам потрібно в минулому, потрібно і тепер, у кожних умовах, і потрібно буде, дасть Бог, незабаром, коли українці знову стануть державним народом і зуміють ним бути.

Перезрілий вік даєно вже не дозволяє мені спільно з Вами поборювати Ваші романтичні труднощі і пригоди... Нема мені нагоди радити з Вами, як, може, ще закріпити б українському Пластові славу організації, у якій кожний член є ядром кристалізації пластового ідеалу українця-громадянина: не маю теж змоги разом з Вами маршувати струнко в мальовничих рядах на пластових ювілейних чи національних зустрічах у тих живих картинах самопевного державного організму української нації.

І багато дечого іншого — незмога. А проте, вільно мені думками, духом, упертістю волі вважати себе Вашим представником, змагуним Пластової Ідеї, якої Ви, Друзі, є живою дійсністю.

Прохаю Вас гаряче, Пластова Братіє, прийняти цього листа як подяку за пам'ять і за щирі слова всіх Ваших привітів, побажань, надмірних признань і визнань у листах, листівках, журналах, виданнях і посилках.

Славно Христове Різдво!

Скоб!

Відень, 10 січня 1968 р.

Ваш Дрот

Пластуни відзначають 50-річчя піднесення українських прапорів на Чорному Морі

Піднесення українських прапорів Чорноморської Фльоти 29-го квітня 1918 року українські пластуни рік-річно відзначають, щоб підкреслити, що Чорне море — це українське море, і що традицію цих світлих моментів треба особливо плекати серед нашої молоді.

Це завдання поставили собі ті серед пластунів, що від початків нашої організації вибрали водне пластування своєю головною ціллю, а це курені УСП, а опісля УПС «Чорноморці», а в останніх роках також братній курінь пластунок «Чорноморські Хвилі».

Вони також дбають про те, щоб усе пласто-ве юнацтво відзначувало гідно день 29-го квітня і плекало та ширило культ Українського моря також серед цілого українського громадянства. У цьому році цю річницю мусимо особливо світло відзначити, бо це ж золоті роковини піднесення українських прапорів на Чорному морі.

Тому саме провідники Українського Пласту, зібрані на 4-тих Зборах Конференції Українських Пластових Організацій у вільному світі, 1 і 2 січня 1967 р., звернули у своїх резолюціях окремо увагу на відповідне відзначення 50-тих роковин 29-го квітня 1918 р. — акту піднесення українських прапорів на Чорноморській Флотії, а Крайові Пластові Старшини в усіх країнах де діє Пласт, дали доручення пластовим з'єднанням у цей день віддати по-пластовому почесь Українському морю.

... 29 квітня 1918 року, в гарний погідний день, майже вся Чорноморська Флотія зібралася в Севастополі. Там були величні та горді лінійні кораблі, міноносці, торпедоносці, підводні човни тощо. О 4-тій годині по полудні з корабля «Юрій Побідоносець», звідки командував адмірал фльоти, залунав наказ:

«ФЛОТІ ПІДНЯТИ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР!»

Поспадали вниз червоні прапори, вгору дружньо піднеслися і весело замаяли на щоглах українські прапори. Весело забилися серця сві-

домих українців, свідків цієї важливої історичної події. Заграли сурми.

Це Україна віталася
із своїм рідним морем.
Море втішилося, побачивши рідні прапори,
яких не бачило вже від козацьких часів...

Це було 50 років тому...

Сьогодні, в 50-ту річницю цієї події ми хилимо голови перед тими, які зуміли доказати світові, що після сотні років неволі дух нації не вмер, що Чорне море — це Українське море...

І гордо у пам'ять героїв тих днів шлемо наш привіт:

**СИЛЬНИЙ, КРАСНИЙ, ОБЕРЕЖНИЙ
та БИСТРИЙ!**

Юрій Яновський

ПРИСВЯТА

Високо в небі соколи літали,
Далеко в море гості випливали,
І парус — парус — парус доганяв.
Надувши груди білі, йшли фрегати.
Над морем місяць уставав солдатом
І просторінь шляхів охороняв.

Веселий день любови кочової!
На палубі вино і брязкіт зброї!
І плюскіт хвиль, неначе крик коня.
Надувши груди білі, йшли фрегати.
Над морем місяць уставав солдатом
І просторінь шляхів охороняв.

Любовна міць на палубі рухливій,
На кораблі, що йде, мов білий привид.
Зорю на щоглу, як ліхтар, підняв.
Надувши груди білі, йшли фрегати.
Над морем місяць уставав солдатом
І просторінь шляхів охороняв.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

Автор статті про Богдана Климаша (в лютневому числі «Юнака» ц. р. на 4 і 5-ій сторінках) прохає нас виправити помилку. У статті подано помилково, що п. Б. Климаш працює в Державній Бібліотеці, а має бути — у Державному Музеї в Оттаві.

Редакція

Дорогі Друзі і Подруги!

Весна і Христове Вокресення — це символ радості, з ними в'яжуться думки про перемогу добра над злом, життя над смертю, про велич духа. Каже у своєму «Золотому гомоні» поет Тичина, що не військо, але Огонь Прекрасний, Одвічний Дух народу скинув камінь неволі із грудей України. А який поет не прославляє сили людської душі? Не дивуйтеся і Ви, Друзі, що так багато про неї мови у проповідях духовників, мистців слова, у пластових виховників. Коли душа багата і чиста, завдяки шляхетним думкам і почуванням, людина радісна, щаслива.

Під час Великого Посту, за традиціями нашої церкви, відбуватимуться приготування через тайну св. Сповіді і св. Причастя до святкування Великодня. Ми знаємо, що Ви будете робити підрахунок Ваших добрих і злих звичок і діл. А потреба сповіді буде заглибленням у Ваше внутрішнє життя, щоб визнати гріхом у Вашому житті все те, що спричинює конфлікти з батьками, учителями, виховниками, товаришами та всіма іншими людьми.

Можливо, у тому особливому передвелокодному часі Вам легше відірватися від зовніш-

нього світу і заглибитись у себе самих. Мабуть, багато з Вас у цих моментах жалуватиме того, що стільки прикостей зазнали Ваші батьки через такі погані Ваші звички як от: курення, говорення неправди, лінивість, недбальство, ходження поза школу, нехті до книжки, егоїзм тощо.

Але чи подумаєте, Друзі, і про те, при нагоді думок про досконалення душі, яким тягарем придушуєте Ви своїх батьків і пластових виховників і весь наш народ своїм легковажним нехтуванням матірньою мовою? Це ж недарма сказав Франко: «Рідної мови не може людина покинути без скалічення своєї душі». Це недарма наша мова стільки наруг натерпілася від ворогів! І не без Божої допомоги зазнала вона стільки найглибшої любові від своїх найкращих дітей. Шевченко зростив її кров'ю і теплом свого серця, Франко надхнув «міццю і вогнем своєї чарівної поезії, Рильський виплекав як виноградну лозу. Ліна Костенко боїться, що коли б усього цього не передавали нащадкам усі теперішні молоді поети і ті з Вас, що дбаєте про духове життя, то кожний Ваш прогріх відгукнеться боєм у душі народу.

Роздумуючи про весну і Великдень, скріплюймо віру в невмирущість нашої мови. Бо є серед Вас, Юні Друзі, такі, що поєднують своє духове життя із щоденними звичками і шодо мови в повну гармонійну красу. Вони, як Євген Гуцало, припадають «спраглими устами до мови рідної і багатшають душею». В них ростуть «буйні крила» і сила до «високого лету», в них множаться прагнення душі, які можуть і смерть перемогти.

Ваша подруга Гребля

УКРАЇНЬСЬКА НАУКА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Восени останнього року відбувся в Нью-Йорку Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ), про який напевно кожний з Вас багато чув і читав (дивись статтю про СКВУ в березневому числі «Юнака»). При цій нагоді відбувся також Світовий Конгрес Української Вільної Науки, на якому я мав нагоду побувати. На цьому конгресі було багато сесій, присвячених різним темам. Різні передові українські науковці, професори університетів, академіки і інші визначні особи виголосили безліч доповідей. Були доповіді з історії, соціології, біології, мовознавства, педагогіки і інших — всіляких ділянок. Мені, очевидно, найцікавіше було слухати доповіді з природничих наук і техніки — тож я і пішов на ті доповіді.

Цей конгрес організували і проводили різні наші наукові інституції, як також різні наші професійні товариства: інженерів, лікарів і т. п. Я навіть не знав, що ми маємо стільки поважних

наших інституцій. Колись мушу їх прослідити і Вам написати про них; виглядає, що всі вони дуже активні і проводять корисну і різноманітну працю: видавання книг і журналів, лекції, доповіді, імпрези, наукові з'їзди тощо.

Для прикладу, як виглядали доповіді і сесії Конгресу нашої вільної науки опишу Вам кілька сесій, на яких я був. Головою математично-фізичної комісії і комісії технологічної хемії був професор Олександр Смакула із МІТ. Професор Смакула — це світової слази кристалограф і фізик, тепер голова лабораторії діелектриків на МІТ. Про нього колись писав «Юнак» у рубриці «Визначних українців». На цій комісії вислухав я доповіді: «Фероелектричні кристали і їх застосування у техніці» (виголосив проф. Смакула), як також доповіді з технічної хемії д-ра І. Метіля і проф. М. Зайцева та інші. Далі я був
(Закінчення на стор. 7)

ВЕЛИКОДНЯ КРАШАНКА В КАЗАХСТАНІ 1942 Р.

На прохання авторки та пластових друзів героя цього спомину містимо його на сторінках нашого журналу у Великодньому числі з окремим призначенням теперішньому юнацтву. Спомин появився вперше у щоденнику "Свобода" за квітень 1967 р. — Редакція.

УНА

Він лежав уже кілька тижнів у шпиталі для тифозних у Семипалатинську. Його привезли туди з поїзду. Він їхав з Красноярського краю після амністії і по дорозі чув, як його обіймає гарячка. Не могло бути сумніву, що це тиф. За тридцять карбованців відступив йому хтось місце на горішній полиці і він їхав там у гарячці та боявся, щоби хтось не зорієнтувався, що в нього тиф. Тоді зняли би його з поїзду, віддали б в шпиталь у будь-якій малій сибірській дірі, і, може, ніхто не дізнався б, куди він дівся. Тому аж в Семипалатинську попросив співпасажирів зголосити, що він хворий. Його зняли, відвезли до шпиталю, а вагон відчепили для дезинфекції. Поки стратив притомність, повідомив мене листом про те, що сталося. Вже при кінці листа він видно втратив притомність, бо кінцеві стрічки були написані без складу і ладу.

Я з трудом розпитала, де він лежить. Щоденно, разом з гуртом інших, казахів, росіян, азербайджанців, жидів, поляків я стояла годи-

нами перед входом до партерового будинку, де містився шпиталь. За продані речі я могла купувати молоко та що ще можна було і передавати це через медичну сестру. Мені вдалося настільки її переконати якимсь дарунком, що вона впускала мене на коридор і, ніби ненавмисне, залишала відкритими двері до залі, де він лежав. Я могла бачити його вистрижену голову на шпитальній подушці. Згодом, коли прийшов до притомности, він звертав голову в мою сторону і слабо усміхався. В нього були комплікації — запалення олегочної і якийсь час він знову лежав непритомний і не можна було бачити його усміху.

Сестра-санітарка радила мені, щоб я забрала в нього годинник та обручку, мовляв, хтось може вкрати. Та мені здавалося, що коли йому будуть стягати годинник та перстень, то він може прийняти це за акт переслідування. Часом він передавав мені через сестру карточку, але видно писав їх у гарячковому маяченні, в якому все повторялося, що хтось його переслідує і слідкує за ним.

Часто браму шпиталю не відчиняли для відвідувачів, і не приймали від нікого ніяких передач і не хотіли давати ніяких інформацій про стан хворих. Люди стояли тоді збитим гуртом

під брамою і ждали. Якщо тільки хтось зі шпитального персоналу появлявся, всі обступали його і просьбами та криками на різних мовах старалися видобути вістку про «свого хворого». Та надаремне. На тріскучому морозі всі ждали, збиті в купу, щоб було тепліше. Час від часу відчинялася брама шпиталю, і виїздили звідти сани, прикриті соломою, зпід якої видно було босі ноги тих, що померли вночі. В говні чути було стогоння та ридання. Ніхто не знав, хто помер. Ми надумалися, щоб через вікна від вулиці заглядати до залу, щоб пізнати знайомих. Прилипаємо лиця до вікон. Всі поголені голови на подушках виглядають однаково. І раптом полегша для мене. На одному столику поруч ліжка знайома пляшка, та, що я подала їй вчора з молоком. Ще дивлюся і бачу руку з годинником. Він живе.

Зближається Великдень. Йому було вже легше, щораз частіше бачила я, як він підносить голову і усміхається слабо, або кивав мені рукою. Я постановила якось разом з ним відсвяткувати Великдень. Знайомі дістали десь муки і спекли не дуже-то білу, але смачну булочку. Я покрасила в лушпинці з цибулі яйце, перерізала його на половину, і все це разом з гілочкою якоїсь зеленої кімнатної рослини, я хотіла передати йому. Другу половину яєчка я з'їм стоячи під вікном, і так ми поділимося яйцем. Пішла я до сестри і просила її передати загорнуті в чисту хустину присмаки. Сестра перевірила, чи нема там чо-

гось невідповідного для хворого після тифу, і її зір впав на покрашену половину яйця.

— А це що таке — половина яйця, і ще покращеного?

Сестра молода, та ще, може, щось пам'ятала з тих часів, коли можна було святкувати Великдень. На її лиці видно здивування, а потім щось в роді остраху. — Ні, цього вона не передасть, її можуть запідозрити, що вона бере участь у релігійному культі.

І раптом ця половина неосвяченого, покрашеного цибулею яєчка набирає важливості, і я чую, що мушу її передати. Біля нас немає нікого і я розкакую сестрі, що це звичай ще з дому, що ми при діленні яйця складаємо собі бажання і що ці бажання мають силу сповнитися. У мене в запасі ще одно покрашене яйце і я простягаю його сестрі. — Прошу — кажу візьміть, може і ваші бажання здійсняться.

Сестра обережно розглядається, швидко ховає яйце в кишеню, загортає все принесене в хустку, киває мені головою і відходить. В дверях ще обертається і каже: ідіть під вікно, я йому скажу, що ви там будете і передам йому і яйце і ваші бажання.

За хвилину я під вікном. Виджу, як сестра нахилиється над ним і щось йому пояснює. Вона помагає йому сісти, він звертає голову до вікна і, усміхаючися, підносить до уст свою половину крашанки, а я за вікном з'їдаю свою. В тому часі сестра ніби поправляє його постіль, засланиючи конспіративно перед іншими хворими. Потім киває мені рукою і відходить. Притулена до вікна шепчу «Христос Воскрес» і можу відрізати, як його уста шепчуть «Воістину Воскрес!»

(Закінчення із стор.5)

на комісії технічних наук і комісії хемії харчових наук. Там головами були: проф. Богдан Гнатюк та інж. В. Гнатківський. Там я послухав такі цікаві доповіді: «Пісковий покрив поверхні Марса» (інж. В. Качур), «Оборона проти атомної ракетної зброї» (інж. Р. Войтович), «Вплив біології людини на конструкцію міжпланетних кораблів» (інж. В. Гнатківський), «Програма Аполло і Сатурн 5» (проф. Б. Гнатюк) та інші.

Це лише декілька із тих численних доповідей, які можна було послухати на цьому цікавому конгресі. Алеж цей конгрес — це був лише один із численних інших цікавих лекцій, які можна почути в рямцях різних українських наукових товариств та інституцій. Я тепер часто ходжу на такі імпрези і дуже багато цікавого там довідуюсь. Ось, наприклад, нещодавно був я на дуже цікавій доповіді в домі Товариства Українських Інженерів у Нью-Йорку (в люксовому приміщенні Українського Інституту Америки біля Центрального Парку) про індустрію України. Там було мені цікаво: були дві добрі доповіді (друга про вітаміни), перекуска тощо.

Якщо і Ви, Дорогий Читачу або Дорога Читачко, зацікавлені в науці чи техніці, то напевно буде Вам цікаво ходити на доповіді в НТШ, УВАН, Т-ві інженерів тощо. Певно у Вашому місті є такі інституції, може навіть із власними домітками? Вони завжди дуже гостинні і радо вітають між собою молодих майбутніх науковців та інженерів.

Пл. скоб Юрій Лось

**ПОМОЖІТЬ НАМ
зробити "добре діло"
і перешліть
дарункову передплату**

для зразкових, але незаможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити. Читайте про це більше на 28 сторінці цього числа!

Адміністрація

ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ В АВСТРАЛІЇ

Разом із цілою українською спільнотою у вільному світі українська громада в Австралії провела на переломі 1967-68 років Перший Здвиг Українців, відзначаючи ним 50-річчя Української Державности та 25-річчя УПА.

Пластова організація як нероздільна частина української спільноти взяла участь у цих святкуваннях та провела із цієї нагоди Ювілейну Пластову Зустріч, додаючи до національних річниць ще і 55-річчя Українського Пласту. Під цими трьома датами пройшла ЮПЗустріч з великим успіхом у часі від 23 до 30 грудня 1967 року на пластовій площі «Холодний Яр» в Інглеборні, НПВ, поблизу Сіднею, де відбувався Здвиг.

У Ювілейній Пластовій Зустрічі взяли участь 204 пластуни і 221 пластунка та 25 членів сеньйорату, а поодинокі станиці були заступлені ось так: Мельбурн — 208, Сідней — 132, Аделаїда — 70, Брізбен — 15, Джілонг — 24, Баларт — 8, Гобарт — 3.

І в далекій Австралії "росте новий люд"... В колі друзів і подруг, біля палаючої пластової ватри юнаки складають на курінний прапор пластову присягу.

Комендантом ЮПЗ був відомий пластовий провідник пл. сен. Роман Олесницький, а бунчужним — ст. пл. М. Добротвір. Учасники ділилися на 7 таборів із окремими для них програмами та відповідною програмою.

Святочне відкриття Ювілейної Зустрічі відбулося в суботу 23 грудня, а опісля чергувалися дні із пластовими заняттями, спортовими змаганнями, мистецькою самодіяльністю, виставкою, відвідинами у таборі сумівської молоді та вкінці збірною участю в загальному здвизі української молоді.

Усі заняття були відповідно точковані. В понеділок 25 грудня відбувся цікавий пластовий біг — змаг за найкращу пластову частину в пластуванні. Біг полягав на мандрівці та нічлігу в терені, практичному пластуванні і виконанні спеціальних вимог. У середу 47 грудня відбувся з'їзд сеньйорату. Проведено також три великі святочні ватри; одна присвячена 50-річчю державности та 25-річчю УПА, друга — 55-річчю Українсько-

Під час змагань у вмістості першої допомоги юначки переносять "хворого" на ношах.

го Пласту та третя — прощальна. На терені Зустрічі приготовано з великим укладом праці та зусиль прегарну пластову виставку та музей. Було чимало мистецьких експонатів, виконаних пластовою молоддю, вишивок, кераміки та інкрустації, але найцікавішим для глядачів виявився пластовий музей із пластовою пресою, підручниками, фотознімками, відзнаками й грамотами. Цю виставку приготував пластовий збирач пл. сен. М. Шевчик з Аделаїди, а мистецьке оформлення дав пл. сен. В. Савчак.

Одначе, найвідрадінішою та найсвітлішою подією ЮПЗ була зустріч із сумівською молоддю, яка пройшла у справді дружній та радісній атмосфері. Взаємні відвідини сумівців і пластунів на їхніх оселях, спортові змагання, товариська зустріч, виміна думок пластових і сумівських

СІЧЕНЬ, 1968

3-тя ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ ХОЛОДНИЙ ЯР, АВСТРАЛІЯ

З ювілейних святкувань річниць

55-ліття існування Пласту,
50-ліття відновлення Української Держави та
25-ліття повстання Української Повстанчої Армії,
пластицини і пластунки присутні на

Ювілейній Пластовій Зустрічі,
Пластових Таборів і Здвизі Мемеді

шляхем воли з далекої Австралії
дружній пластовий привіт.

СКОБ !

КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА

ПРОВІД КОП 3

Андрій Шевчик
В. Савчак

Григорій Шевчик
В. Савчак

Роман Олесницький
М. Добротвір

В. Савчак
М. Добротвір
В. Савчак
М. Добротвір

ПІСНЯ ЗУСТРІЧІ

Маршем

Слова і муз.: О.Т.

1. Задзвеніла рідна пісня,
Пластовий клич залунав,
Австралійський ліс збудився
Час бо Зустрічі настав.

Приспів:

Станьмо разом в дружнім колі,
Славних предків ми сини,
Ми діти сонця, діти волі,
Українські пластуни.

2. Евкаліпт високий, дужий,
Із рікою розмовля,
А у ранці сміхом будить
Кукабара голосна.

Приспів: ...

3. Не страшні нам невидги,
Ні пригоди, ні гроза,
Бо пластова є в нас сила,
Наша сила молода.

Приспів: ...

4. Змаг і зустріч скріпить віру
І з'єднає у дружбі,
Та додасть незломну силу
В службі Богу й Вітчизні.

Приспів: ...

5. В пластовім гурті працюєм,
Дух гартуєм молодий,
Скільки до мети мандруєм
Під прапором пластовим.

Приспів: ...

Гурток юнаків під проводом юнака Д. Стелі зголошується до звіту під час теренового маршу, що відбувся з нагоди Свята Покрови 22. 10. 1967 на пластовій оселі "Сокіл" у Вікторії, Австралія.

виховників, а перш за все шире і дружнє взаємне відношення уважають усі за найкращий приклад — як українська молодь Австралії зуміла на ділі, а не на словах, відзначити великі роковини сніт-тих подій української історії.

На Ювілейній Пластовій Зустрічі помітним був також факт, що майже цілий її провід був у руках старшого пластуна, а лише 40 учасників ЮПЗ — це ще народженці рідних земель, усі ж інші — це вже молодь, що прийшла на світ далеко від України та знає її лише з оповідань батьків чи своїх виховників.

Для ЮПЗ виготовлено окрему відзнаку проєкту М. Окопного і пісню зустрічі, слова якої та музику уклала відома на терені Австралії пластова виховниця і крайова комендантка О. Тарнавська.

(За надзвичайним виданням часопису «Вільна Думка» з 27 і 31 грудня 1967).

ЧИ ВИ ВЖЕ СКЛАЛИ

в цьому році

ПОЖЕРТВУ

НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»?

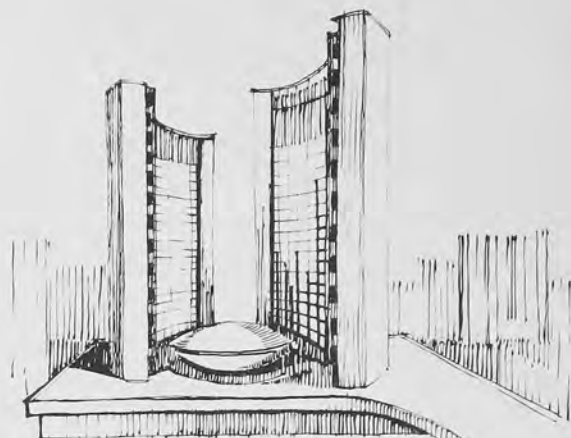
● Якщо ні, то просимо це зробити негайно. Прибутки з передплат не вистачають на покриття всіх витрат, отриманих з видаванням «Юнака».

● Пожертви на пресфонд «Юнака» допомагають нам не лише продовжати його видавання, але уможливають видавати його ще кращим і цікавішим.

● Раз у рік кожний передплатник повинен скласти пожертву на пресфонд свого журналу!

Адміністрація

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯ-платником «Юнака»! Тому ШЕ НИНІ вишліть 5.00 дол. — ПЕРЕДплату за 1968 рік, як теж свою пожертву на пресфонд «Юнака»!

Станція:
— Торонто

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ У ТОРОНТІ

З маленької групки 16 пластунів, перших нових поселенців у місті Торонто, Канада, року 1948-го, торонтська Пластова Станція сьогодні нараховує 825 членів, у тому 390 юнацтва. Отже, не диво, що наші канадські пластуни особливо горді зі своєї праці та із своєї станиці, що чисельно є на першому місці не лише в Канаді, але й у цілому вільному світі, де тільки поселилися українці. «Торонтонці» можуть також похвалитися сьогодні чи не найкращим великим пластовим домом ім. гетьмана Івана Мазепи при вул. Блур захід ч. 2199, а його привітні, просторі залі і домівки дають приміщення 8 юнацьким куреням (5 юнаків і 3 юначок), 7 новацьким гніздам, осередкам праці УСП і УПС, канцелярії КПС у Канаді та адміністрації наших пластових журналів «Юнак» і «Пластовий Шлях».

Цей дім — це вже третій з черги пластовий дім у Торонті. Перший закуплено ще в 1951 році, коли станція начислювала лише 313 членів, у три роки після її зорганізування 1948 р. під проводом пл. сен. Андрія Харака, як першого станичного, та кошових ст. пл. Ліди Палій і ст. пл. Василя Палієнка.

Від цього знаменного в історії пластової дії в Канаді 1948 року, кожний черговий рік приносив успіхи і закріплював силу та добру славу пластунів серед українського громадянства.

Уже в рік після придбання першого пластового дому виявилася потреба власної літньої оселі, і пластуни із поміччю батьків, приятелів Пласту та громадянства закупили у Грефтоні, Онт., над озером, велику ферму (понад 300 акрів землі і лісу), що її назвали «Пластова Січ». Там щороку відбуваються численні пластові табори для новацтва та юнацтва, там же відбулася Ювілейна Зустріч у 45-річчя Українського Пласту в 1957 році, там відбувся також загальний з'їзд старшого пластуництва в 1961 році.

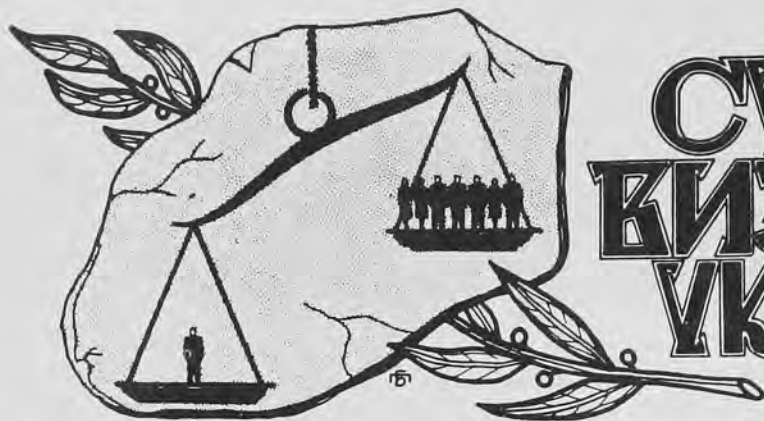
Репрезентативний Пластовий Дім ім. І. Мазепи став місцем не лише сходин і зустрічі пластової молоді, але і відправ та міжкrajових курсів пластових виховників, нарад пластового проводу та krajових з'їздів.

Пластова Станція в Торонті — це немов серце Пласту в Канаді. Без її моральних та матеріальних надбань, без активності тих 825 членів, що становлять 48,2% членства Канади, і без цілого ряду пластових провідників, що впродовж останніх двадцяти років, саме із цих оглядів поселилися в Торонті — важко було б вести виховну пластову працю на терені Канади.

ПІДПИСИ ДО ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Теперішній Пластовий Дім у Торонті, закуплений в 1962 р. Теперішня вартість 155.000 дол. ● 2. Побережжя з пляжем на Пластовій Січі, над озером Онтаріо біля Торонта. Оселя "Пластова Січ" займає приблизно 300 акрів простору. Під час сезону літніх таборів пл. молодь утішається тут доскоchu свіжим повітрям, сонцем і водою, а батьки відбувають свій відпочинок на своїй оселі "Крим" і на приватних садибах. ● 3. Виставове вікно Пластової кооперативи "Плай" у Торонті, вул. Квін-Захід ч. 768. ● 4. Прапори юнацьких куренів віддають почесність при відкритті станичного святкового апелю з нагоди дня св. Юрія у травні 1962 р. ● 5. Юнацькі курені на "Пластовій Січі". Посередині їдальня — кухня, позаду умивальня, по баках є по два дерев'яні курені (видно лише по одному). У кожному курені є по три просторі кімнати, кожна на 9 ліжок. ● 6. Учасники табору новаків на "Пластовій Січі" влітку 1959 р. ● 7. Пластова юнацька оркестра з Торонта під час дефіляди на МПЗ на Батурині (липень 1967 р.). ● 8. Юначки в таборі на "Пластовій Січі" готові до раннього проруху (серпень 1960 р.). ● 9. Члени Пластової Станції у Торонті біля місцевої української католицької катедрі після Богослуження і святкового апелю з нагоди свята патрона Пласту св. Юрія

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Проф. д-р ОЛЕКСА ГОРБАЧ

Цими днями Український Католицький Університет у Римі видає науково-дослідну працю про перший рукописний слов'янсько (українсько) - латинський словник із 17-го сторіччя. Цю лексикологічну працю виконав відомий славіст і україніст проф. д-р Олекса Горбач.

Він народився 1918 року в селі Романові на Львівщині в родині свідомих селян, що належали до культурного і громадського активу села. Учився і студіював славистику та германістику у Львові, між іншим і у професорів Іларіона Свенціцького та Василя Сімовича. Після 2-гої Світової Війни продовжував студії на Українському Вільному Університеті та на державному університеті у Мюнхені, в Німеччині. Від 1952-го року працював при різних німецьких університетах викладачем української, польської та церковно-слов'янської мов, а від кількох років є керівником славістичної мовознавчої катедри у Франкфурті над Майном.

О. Горбач цікавиться особливо старими українськими та слов'янськими пам'ятками, багато з яких уже опрацював як також і говірками українських меншин поза межами УРСР

(мова бачванців-українців, мова українських сіл в Румунії). Однак, центральне місце в досліді нашого мовознавця займають таємні говори «арго» в Україні. Ці студії охоплюють також і «мову» наших школярів і студентів.

Від довгих років О. Горбач бере участь у міжнародних мовознавчих конгресах, де виступає з доповідями, завжди з українською тематикою. Попри фахові праці О. Горбач надрукував і низку популярно-наукових розвідок з ділянки соціо-лінгвістики та лінгвістичної географії.

О. Горбач із гордістю розповідає про побут Івана Франка в рідному селі, де поет одвідав в 1904 р. «Просвіту» і вписав у пропам'ятну книгу: «Свою Україну любіть, за неї душу положіть»... Працьовитість і відданість українській культурі нашого поета стала для нього життєвим дороговказом.

К.

МИСЛИВЬСКА ГАГІЛКА З ПІДЛЯШСЯ

*Красен панич-Христос,
Син Божий воскрес,—*

*Стружки струже,
Стрільбу ладить.
Камінную стрілу
Набиває,*

*Виряжається
В темную пущу.
В чистее поле.*

*На тому полі
Дубок стоїть.
На тім дубку
Сизий рябець
Ізняв же він
З правого плеча
Камінную стрілу.*

*Примірівся,
Прицілювся,
Хотів убити
Сизого рябця.
Сизий рябець
Відозвався:*

*«— Не бий мене,
А я ж тобі
Пригложуся
И знадоблюся
Поїдеш женитись,
Якже ж домів
Із подругою
Над бистру річку, —
Не буде там
Переходу
Ні переїзду.
Я же там буду
Перевізником.
Тебе, паничу,
З красен-жінкою
У човночку
Мальованім
Перевезу.
І хортів твоїх
Перехвисну,
І коней твоїх
Переплавлю!»*

Наша пошта

Пл. сен. ВАСИЛЬ МАТІЯШ з Австралії

відвідає Канаду і США аж у 1969 році, а не в часі від квітня до червня ц. р., як було подано в уривку його листа до нашої адміністрації, який був надрукований у "Юнаку" за лютий ц. р. на 11-й стор. З незалежних від нього причин він мусів відкласти свою поїздку до США і Канади аж на весну 1969 р. Про це написав до нас недавно друг пл. сен. В. Матіяш і просив це подати на сторінках "Юнака", щоб у той спосіб повідомити про зміну часу свого приїзду до Канади і США своїх приятелів і знайомих.

АДМІНІСТРАЦІЯ

● "...Дуже приємно і цікаво було читати Ваш журнал упродовж останніх paru років. Я, однак, вже рік є старшим пластунем, тому прошу перестати висилати мені "Юнака". Дякую і вітаю Скоб! — Ст. пл. В. Пристасцький, Едмонтон, Канада.

● "...Прочу в 1968 р. не надсилати вже мені журналу "Юнак". Як старший пластун буду від тепер передплачувати "Пластовий Шлях". Журнал "Юнак" було справді цікаво читати. Щиро вітаю, Скоб! — ст. пл. Богдан Витвицький, Дітройт, США.

● "...До Адміністрації журналу "Юнак" в Торонті. В долученні пересилаю 2 чеки на суму 25,00 дол., які я запрацював в часі літніх вакацій 1967 р. та призначаю їх на фонд Енциклопедії Українознавства, яку видає Науковий Осередок НТШ у Сарселі, Франція. — Скоб! Торонто, 2 січня 1968 р. — Пл. юнак Олег Марущак, член 15-ого куреня УПУО-ів ім. полк. Івана Чмоли в Торонті.

● "...Шановна Адміністраціє! Сердечно дякую Вам за дарунок, який Ви зробили минулого року для моїх дітей (дарункова передплата "Юнака" за 1966 і 1967 р.). Ви були єдиною українською інституцією, що щось зробила для моїх дітей тоді, як я була неспроможна, хоча мене особисто не знаєте. Згадую адміністрацію "Юнака" якдобродія і ще раз Вам дуже дякую. На поточний рік посилаю Вам чека на \$5,00 на передплату "Юнака" для моїх дітей, а 5,00 даю на дарункову передплату "Юнака" для потребуючої дитини в роді тієї, що її мої діти мали в минулому році. Остаюсь з пошаною — О. Г., Монреаль, Канада".

● "...Висилаю передплату за "Юнака" на 1968 р. Я дуже люблю свого "Юнака". — Маркіян Марко, Ріджайна, Канада.

● "...У долученні пересилаю поштовим переказом шість доларів, з того \$5,00 на передплату на 1968 рік і \$1,00 на пресовий фонд. Також пересилаю переклад уривка твору "Небезпека" Софії Парфанович згідно з Вашим закликом, поміщенням в "Юнаку" за листопад 1967 р." Остаю з поважанням і вітаю Скоб! — Пл. юн. Володимир Дозорський, Ірі, Па., США.

● "...Дорогі Друзі! У прилозі долучую чек на \$10,00, що призначені на передплату "Юнака" для двох членок нашого гуртка, а саме Ані Сисун та Роми Сохан. "Калина" це новий юнацький гурток. Більшість із нас були новачками та передплачували "Готуйсь". У нас є 6 членів, але мають старших сестер або братів, що дістають вже "Юнака". Чекаємо нетерпеливо на перше число нашого юнацького журналу та остаємо з пластовим привітом Скоб! — За провід гуртка УПУО-ок "Калина": пл. прих. Рома Сохан, гурткова, пл. прих. Христия Семеген, писар. пл. прих. Аня Сисун, скарбник. Джерзі Сіті, США.

● "...Дорогі Друзі! В цьому листі пересилаю свою передплату на наступний рік. Також я переклав уривок твору пані д-р Софії Парфанович. "Такий він був" мені таки найкраще сподобався. Я прочитав усі її книжки, бо дістав їх з автографами (я збираю автографи). Я вже раз пробував потрапити в журнал. Я написав короткий зміст про книжку "Карусь і ми", але моя перша спроба невдалась. Тому тепер чомусь вірю, що останнє місце таки за мною. Мені в цьому ніхто не допомагав. Тільки прочитав в англійській школі мій учитель пан Монтгомері. Йому подобалося. Я ходжу до 6 класу англійської школи. В цьому році я здав до другої класу курс українознавства. Належу до роя "Пантери" і читаю "Юнака" від першого числа. Васноч нач рій переїхав до юнацтва. Наш рій зібрав \$40,00 на "Енциклопедію Українознавства" як пластовий зарбіток. Я стрічався з проф. д-ром В. Кубійовичем і д-ром Фіголем, як вони були з початком грудня 1967 р. в Едмонтоні і маю їх автографи. Ага, а то був би забув. Мені тепер 11 і 1/2 років. Поздоровляю Вас щиро від себе і від цілого роя і бажаю багато успіхів нашому "Юнакові". — Олесь Стадник, Едмонтон, Канада.

● Від дружини сл. п. пл. сен. Дам'яна Пеленського колишнього голови КПС у Німеччині, що помер ненадійно і відійшов на вічну ватру 31 травня м. р., ми дістали такого листа: "Високоповажаний Панове! Від глибини серця дякую за вміщення статті-спомину ст. пл. Олега Ільницького про незабутнього мого покійного мужа, колишнього голови КПС у Німеччині, Дам'яна Пеленського. До ст. пл. О. Ільницького пишу окремо. "Юнака" я колись у Мюнхені завжди "від дошки до дошки" читувала і тепер його прочитала. Цей журнал, що є справді прекрасно редагований, напевно стовідсотково виконує своє завдання серед пластової молоді, якою так дорожив мій покійний муж. Дуже прошу вислати мені ще 2 примірники "Юнака" за січень ц. р., щоб я їх могла переслати комусь із старших громадян у Мюнхені, де високо цінили працю мого мужа. При тій нагоді посилаю \$5,00 на пресфонд "Юнака". Остаю з правдивою пошаною." — Ольга Пеленська, Чікаго, США.

● "...Пересилаю одну дарункову передплату для юнака або юначки в Бразилії". — Пл. розв. Рафаїл Вацке, Едмонтон, Канада.

ЦІКАВА СПРОБА

КОНКУРС ДЛЯ НАШОГО «ЮНАКА»

Наш «Юнак» має не лише багато читачів, але і приятелів, що у різних пластових станицях стараються якнайбільше спопуляризувати його серед пластового юнацтва і дати йому відчуття, що це таки його журнал та в першу чергу для нього призначений.

Редакторка «Юнака» пл. сен. Ольга Кузьмович вручає нагороду першунам конкурсу на допис до нашого журналу пл. скобові Адріянові і пл. уч. Христі Сливоцькій у Нью-Йорку.

Із цієї саме думкою у Пластовій Станиці Нью-Йорк, референтка пластових видань, довголітня приятелька Пласту та активна членка Пластпріяту пані Марта Ярош проголосила восени 1967 р. при допомозі пластових виховників конкурс юнацтва на найкращий допис про вакації до «Юнака». Конкурс переведено за всіма правилами, а в січні 1968 р. покликано для розгляду дописів журі, у складі пані Н. Ільницька, пл. сен. проф. І. Близняк і редакторка «Юнака» пл. сен. О. Кузьмович, проголосило вислід конкурсу. Розглянувши всі дописи, що наспіли на конкурс, журі не признало нікому першої нагороди, другу признало авторові допису п. н. «Не лише із книжки», псевдо Микола Онуфрій, а третю авторові допису п. н. «Зустріч під час літа», псевдо Симон Барвінок.

Після відчинення коверт із прізвищами великою несподіванкою для журі було ствердження, що авторами обидвох нагороджених дописів були брат і сестра, а саме: Микола Онуфрій — це пл. скоб Адріян Сливоцький, років 16, а Симон Барвінок — це пл. уч. Христина Сливоцька, років 13. Святочне проголошення вислуду конкурсу відбулося в часі апелю Пластової Станиці в Нью-Йорку з нагоди 22-го січня, а нагороду А. та Х. Сливоцьким вручила голова журі пл. сен. О. Кузьмович.

Нижче містимо обидва вирізнені дописи і надіємося, що такі конкурси за прикладом Нью-Йорку відбудуться також в інших пластових станицях за почином приятелів пластової молоді та нашого журналу.

«НЕ ЛИШЕ ІЗ КНИЖКИ...»

(Допис, що сдержав 2-ге місце у конкурсі.)

Часто, коли пишемо про вакації, описуємо пригоди, розвагу і т. п. Я хочу радше написати, чого я навчився в часі останніх вакацій. Треба собі усвідомити, що знання здобувається не лише в школі та через читання книжок, газет або журналів. Я в часі цього літа не прочитав ніоднієї книжки, але я навчився може більше як у попередньому шкільному році. Розуміється, читати багато — це дуже важлива річ, але треба також уміти набирати досвіду і знання через співжиття і працю з іншими людьми.

Під час останніх вакацій я брав участь у чотирьох пластових таборах, завжди в іншому характері. Я був булавним, братчиком, брав участь у МПЗустрічі та у водно-мандрівному таборі.

Малі новачки та молодші юнаки — це недовідчені діти та трохи докучливі — часто можна почути таке ствердження від старших. Але ці молоді таборовики мене багато дечого навчили. Вони мені показали, що це значить обов'язковість, терплячість, розсудливість. Вони навчили мене думати та дбати також про інших, а не займатися завжди лише собою. Вони мені показали, якою може бути правдива дружба та співпраця між пластунами.

Праця виховника дуже вимоглива. Від ранку до ночі треба бути із хлопцями, і це топить людину, але мені це додавало сили, я при звичався до довгої праці, і по кількох тижнях я виробив собі витривалість розумову та фізичну таку, якої досі не мав.

На МПЗустрічі, на Батурині в Канаді та на водно-мандрівному таборі я не був виховником, а мав до діла із старшими від мене пластунами. Тоді можна було пізнати, що кожний є індивідуальністю для себе, що хоча всі подібні один до одного, але все ж кожний інакший. Кожна людина має свої погані та добрі прикмети, і чомусь часто підкреслюємо погані, а забуваємо про добрі. Коли роздумувати справедливо про своїх знайомих, то в кожному знайдете добро. Якби підкреслювати саме це добре, то напевно люди жили б у більшій згоді між собою.

Тепер я знову у школі. Не легко працювати. Хотілося би поїхати в гори, у чудові зелені ліси, у прекрасну природу. Але із цього тепер залишилися лише спомини. Але те, чого я навчився від інших, я привіз із собою до міста. Мені легше з іншими працювати і я почуваю себе трохи кращою людиною, ніж я був перед вакаціями.

Пл. скоб Адріян Сливоцький

Гурток «Чорні Пантери»

21-ий Курінь УПЮ ім. Є. Коновальця,
Нью-Йорк, США.

ЗУСТРІЧ ПІД ЧАС ЛІТА

(Допис, що одержав 3-тє місце у конкурсі.)

У суботу вранці, 22 липня 1967 р., вирушили ньюйоркські автобуси в далеку дорогу до Канади. В автобусі гамір, крик та пісні — пізнати, що їдуть пластуни та пластунки.

Падав дощ, коли наші автобуси заїхали на оселю «Батурин», де мала відбуватися МПЗустріч. Уже почало смеркатися і на розбиття шатер не залишилося багато часу, тож ми хутко взялися до діла.

— Де мій наплечник?...

— Я забула свій мішок до снання!...

— Хтось забрав мою менажку, а ще не було вечері!...

Рух, крик — але за півгодини наші шатра були поставлені. Ще проба дефіляди і крутою болотняною дорогою поворот до табору.

На другий день ми збудували кухню, одначе, обіду не варили, бо наші добрі сусіди з Пассейку запросили нас до себе — але на вечерю вже ніхто нас не хотів просити і ми мусіли самі варити.

Під час тижня МПЗ учасники і учасниці відвідували частинами Експо в Монтреалі. Кожний

раз ми приїжджали з таких прогулянок помучені з новими пухирами на ногах, але все ж таки вдоволені.

Дощ переслідував нас цілий час — падав під час зайнять у таборі, під час кожної великої ватри мав він свою окрему точку. Але ми зчасом до цього призвичаїлися.

Тільки в суботу 29-го липня, коли пластунки в народніх одягах виводили на Експо гагілки, а пластуни свої вправи, світило ясне сонце. Світило воно також, коли прийшло до закриття Зустрічі в неділю 29-го липня. Зі сльозами в очах пластунки і пластуни прощали своїх друзів та подруг, що їх пізнали на зустрічі і приготувалися до від'їзду додому.

Падав дощ, коли наші автобуси від'їжджали з Батурина так, як на початку, але ми поверталися до наших пластових станиць, щоб там очікувати ще однієї такої гарної пластової зустрічі.

Пл. учасниця Христя Сливоцька

Гурток: «Досвітні Огні»

2-ий Курінь УПЮ-ок ім. Л. України,
Нью-Йорк, США.

СПОВНЕНА МРІЯ

Здається, кожному з нас, що одержав у руки 4-те число газетки гуртка юначок «МАКИ» із 44-го Куреня ім. Оксани Джеджори в Ньюарку, США, насувалося це ствердження, що цей їхній журналік «Мрія» було остаточним сповненням усіх мрій, які мали наші молоденькі журналістки разом із своєю впорядницею.

Члени гуртка «Маки»

Для нас, членів редакції «Юнака», «Мрія» є великою і радісною несподіванкою. Чепурна та модерна обгортка, якої не постидалось би ніяке поважне видання, мистецьке гарне оформлення, зміст, обсяг (81 сторінок друку), поділ на окремі ділянки, включно із численними оголошеннями та привітаннями від батьків і приятелів Пласту, монтаж світлин із життя гуртка — це все разом

складається на одне із найкращих пластових видань, які ми досі дістали в руки від куренів, станиць тощо.

Перш за все радіємо, що це виконали юначки — молоді ентузіястки журналістичного діла, і що маємо нагоду не лише познайомити із змістом «Мрії» усіх наших читачів, подаючи найкращі із статейок чи віршів у рубриці «Молоде перо», але й можемо вірити, що в майбутньому буде кому продовжувати нашу працю та станути на нашому місці у видаванні «Юнака». Тому gratуємо із цілого серця всім членам гуртка «Маки» та його впорядниці, а нашій співробітниці ст. пл. Оленці Гординській, та бажаємо їм дальших успіхів на цьому такому важливому тепер полі ширення українського писаного слова та української думки для нашої пластової молоді.

Редакція «Юнака»

ЯК ПОСТАЛА НАША ГАЗЕТКА

Існують люди, які від народження є геніями і творять надзвичайні речі, є також і інші — мудрі та начитані, що вміють на припорошених полицях бібліотек відкривати світи призабутих думок, і є ще інші, які просто мають лише щастя і зовсім випадково натрапляють на цікаву ідею.

Хоча всіх наших «Маків» можна уважати геніями і ще до цього мудрими та начитаними, все ж їх приділюють до категорії «щасливців», бо впродовж майже п'ятирічного юнакування їм удалося перевести в життя декілька добрих та цікавих ідей, які родилися завжди через збіг обставин або непорозуміння — отже просто щасливий випадок.

Ось, наприклад, одного разу, після тижня шкільних іспитів та недоспаних ночей, я побігла на сходи «Маків» зовсім неприготована. Щоб, однак, мати «щось», ухопила із собою свої записки з викладів мистецтва, а коли 11 пар вичікуючих очей дивилося на свою подругу — я почала говорити про мистецтво те, що зачула від свого професора. Думала, побачу хутко в цих очах вираз нудьги або незрозуміння — а тут сталося саме щось навпаки. Юначки так зацікавилися гутіркою, що я мусіла говорити цілу годину, а опісля півроку гурток розшукував матеріали, підготовляв сходи, їздив до музею і «жив» мистецтвом.

Іншим разом, я принесла на сходи викінчувати свій гуцульський киптар. Думала, попрошу юначок, щоб допомогли мені зробити кутасики до нього. Виясною їм, що мені треба, а юначки зрозуміли, що я пропоную їм усім зробити собі киптарі — почали схвильовано говорити, плянувати і... у висліді «Маки» здобули собі киптарі.

Так подібно дійшли «Маки» до журналістики. Мав бути різдвяний ярмарок. Крім вишивок, призначених на курінний заробіток, гуртки могли підготувати окремі праці на гуртковий заробіток. Попереднього року «Маки» переписували вірші сучасних українських поетів у маленькі зшитки, прикрашені рисунками та косичками, а щим

разом як почали думати, що робити, десь із хаосу дев'ятох молодечих голосочків виринула ідея видрукувати гурткову газетку із власними статтями та пустити її на продаж. Юначки почали писати різні статейки, дописи, «рецензії» на прочитані книжки, пластові пригоди, рисували. Вкінці вибрали назву на газетку, переписали її на матрицях і позичили циклостиль, щоб її відбити. Чергувалися у відбиванні на циклостилі, крутили ручкою по 50 разів кожен матрицю, а опісля складали сторінки і косичками зв'язували примірники. Це все відбувалося голосно і весело, а в грудні 1965 року «Вістун маків» дебютував на різдвяному пластовому ярмарку.

Від того часу вислів «газетка» немов прилип до гуртка «Маки», і весною 1966 року «Маки» випрацювали друге число, присвячене Іванові Франкові, та повезли його, як доказ своєї діяльності, на виставку в часі Свята Юрія на Вовчій Тропі.

Третя журналістична спроба «Маків» — це було число призначене на Різдво 1966 р., п. н. «Маківник», де крім дописів і літературних спроб були також приписи на різдвяне печиво. При видаванні цієї газетки були деякі технічні «проблеми» (зіпсувався циклостиль), і «Маківник» не встиг появитися на пластовий ярмарок. Проте, після різних старань, удалося нам переконати одного настоятеля школи, що наша ціль добра, і «Маки» понесли «Маківник» готовий людям з колядою.

Між третім і четвертим виданням «Маків» проминуло більше як рік. Юначки складали другу пластову пробу, влаштувалися в новоствореному курені ім. Оксани Дзеджори, виготовили при допомозі мамів киптарі. Але коли вкінці взяли-
(Закінчення на стор. 17)

На світлинці — члени гуртка УПЮ-ок "Маки" в Ньюарку, які мали свій деб'ют на забаві Пластприят'я в Ньюарку 3-го листога ц. р. Зліва на право: Марійка Мандруська, Рома Ляшевич, Христя Кизима, Ляля Величовська, Ляля Мельник, Роксоляна Наорлевич, Вірляна Ткач, Ліля Сигіда, Гіра Сорочко і Леся Дереш, усі пластунки розвідувачки.

Нова книжка

ШІСТДЕСЯТ ПОЕТІВ

ШІСТДЕСЯТИХ РОКІВ

Антологія нової української поезії
Видавництво «Пролог», Нью-Йорк, 1967.

Довго вже любителі поезії чекали на простору збірку нашої модерної лірики в Україні. І ось стали всім приступні ці поезії, зібрані з різних українських радянських газет, журналів та видань.

Читач може запитатися, чому, окрім із причин алітератції (60 поетів 60-их років), вибрано саме таку дату обмеження. Як пише Богдан Кравців у передмові до цієї збірки, 60-ий рік був переломом у сучасній українській поезії, переломом тому, що до того часу українська лірика не переступала, з деякими винятками, межі сірих, непоетичних віршів і рим.

А з початком 60-их років виступили такі поети як Ліна Костенко, Іван Драч, Микола Вінграновський, що дали цій поезії новий, глибший зміст, досконалішу форму, надали їй світового значення.

Перші поезії цієї антології презентують такі цих «шестидесятників», тодішній авангард. Поезії не є впорядковані за тематикою, а за річниками поетів, що з них найстарша Ліна Костенко з 1930-го р., а наймолодші представники з 1948-го, 1949-го років.

Не на місці тут за цими датами узагальнювати зміст чи тенденцію різних річників, хоча й це було б цікаве.

Знаходимо в антології представників зовсім різних напрямків, поети як Костенко, Драч — заступлені широко — репрезентанти філософського роду поезії, але не бракує і такої сильно громадського змісту як поезія Симоненка. Дуже ліричні поезії М. Вінграновського, він відомий також як режисер. Євген Гуцало здобув собі чимале признание своєю прозою, але його поезії цього не підтверджують.

Багато заступлена Ірина Жиленко, її лірика має психологічно-інтимний характер і визначається своїм барвистим метафорним світом. Чи не найцікавіший поет цієї збірки — це досі мало відомий, бо молодий, поет Василь Голобородько, що своєю анімістичною лірикою викликав широку реакцію (анімізм — одушевлення природніх явищ). Задля ніжної, часом казково-наївної мови дитячого мислення, зміст його поезії залишає глибоке враження, як нпр. «Груш натрусили». Елегійну поезію репрезентує Роман Кудлик, ці його вірші песимістичного настрою. Сумовиті любовні вірші маловідомої нам тут Людмили Скриди викликали гостру дискусію.

Ця антологія цікава різноманітними напрямками і розвитком нашої лірики. Знаходимо і в молодих багато традиційного, але й багато смілих метафор та асоціацій.

Окрім знайомлення з молодими авторами та перегляду їх творчості, молодий читач на еміграції, читаючи їхню творчість, може також набратися своєрідної заохоти, більше зайнятися нашою літературою, навіть активно, пробуючи власних сил.

Ст. пл. Катерина Горбач
Франкфурт н. М., Німеччина

(Закінчення із стор.16)

ся знову до діла, то все робили поважно з досвідом, що його здобули при трьох попередніх чи-слах. Уміжчасі станиця купила новий циклостил так, що головна технічна проблема відпала, а щоб не залишитися у «фінансовій дірі» через витрати на папір, друкарську фарбу і т. п., ми вирішили «продавати» оголошення. При допомозі зібраних з оголошень грошей ми могли дозволити собі на дві сторінки світлин, краший папір на обкладинку, більший тираж і більше сторінок друку.

Ідей на дописи, статті та інший матеріал було досить, але сама не знаю, яким способом ми зіпили це все в нашу «Мрію». Пригадую лише, що п'ять машинок в різних частинах міста стукало рівночасно, переписуючи матеріал, що в мене дома постійно дзвонив телефон, а юначки забігали до мене перед школою, після школи, привозили новий матеріал, приносили нові оголошення, одні писали, інші рисували. Кожна із «Маків» дала свою частину до спільної «Мрії».

Найбільшою несподіванкою для нас усіх була велика кількість матеріалу. Призбирали його стільки, що годі було за один вечір перепустити через машину, а про збивання 81 сторінок і обкладинки навіть не хочу розказувати. Наша газетка або «альманах» (як її прозвали) знову спізналася, але вкінці побачила денне світло.

«Мрія» для гуртка «Маків» — це певного роду завершення їхнього юнакування. У кожному попередньому виданні було видно поступ розвою юначок, кожне число було важливим доказом пластового самовиховання. Знаю, що через ці наші газетки не одна з мого гуртка мала труднощі дома чи в школі, що треба було не одне «пережити». Це все, хоча і не все гарне, однак є найкращим доказом, як гурток може запалитися якоюсь ідеєю і скільки часу та роботи посятити, щоб перевести її в дійсність. Описати таке юнацьке захоплення словами — просто неможливо. Зрозуміє його лише юначка, яка пережила зворушення викінчення газетки, де були її дописи або впорядниці, яка почула слова своїх юначок: «Ах, подруго — цим разом це справді чудова газетка: Всім напевно сподобається!»

Ньюарк, США. Ст. пл. Оленка Гординська

ПЛАСТУНКАМНА ВУШКО

Баба і бабка

Минулого року в тому самому часі перед Великоднем дала я Вам, мої молоді Подруги, припис на великодній перекладанець і довго «працювала» над ним, щоб він був ясний та зрозумілий для Вас. Обіцяла навіть у нагороду варення моєї роботи для першої із Вас, що напише до мене як їй вдався перекладанець. На жаль, варення досі чекає у мене на полиці, але ніхто не зголосився. Цікаво мені було б знати, чи взагалі хтось із Вас використовує мої приписи і поради. Чи є юначки, що цікавляться куховарством, чи здають колись іспити вмілости із нього?

Проте, незважаючи на Вашу мовчанку, я не зневірююсь і думаючи про близький черговий Великдень, витягнула знову стару подерту бабусину книжку з ручно писаними приписами, де кожна картка вже відокремлена зубом часу і на кожній відбиті пальці трьох поколінь господинь. Із сантиментом читаю знову припис на великодню бабу біля якого написано в дужках — випробувана від бабці... Подумайте лише — цей припис має щонайменше сто років, коли його випробувала бабуся моєї бабусі, і я є п'яте покоління, що дістало його у спадщині. Це вже немов частина історії галицьких священничих родин, і цей подих історії відчувається не лише у пожовклих картках, але й у способі писання та подання припису. Послухайте, як колись давно приготували на приходстві великодню бабу.

БАБА

(випробувака від бабусі Брилинської)

«Кварту вареного молока вистудити, щоб було літне, кварту муки легко натрясеної замісити, дати 8 лутів добрих дріжджей і поставити в теплі, щоби удруге стількиросло. 2 копи жовтків убити добре в макітрі, вляти до розчини, всипати 3 кварта муки легко натрясеної, вимісити добре, вляти кватирку літного масла і казати місити годину. Потім всипати фунт цукру, цинамону або ванілі і дати знов місити дві години. Потім поставити знову на печі в теплі, щоб удруге стількиросло. Форми висмарувати добре, дати до них на третю часть тіста і поставити в теплі, прикрити стирками. Як виростуть, що форми на три цілі не повні, всадити обережно до печі, не затикати відразу, аж виросте вище форми. Тоді за-

ткати і нехай печуться 1/2 години». Витягнути з печі, ще теплі викидати легко на перини і качати аж вистигнуть, не відчинюючи дверей і вікон, щоб не було протягу».

Як Вам цей припис, дорогі Подруги, подобається? Для пояснення Вам скажу, що копа це 60 яець, отже — до цієї баби йшло «лише» 120 жовтків. Розуміється, моя прабабця цієї баби сама не «била» три години, лише «казала бити», як розказувала моя бабуся, дівчата змінювалися до цієї роботи щонайменше три рази і кликали із села сильних і витривалих, які били бабу без перестанку, щоб вона, боронь Боже, не «впала». Тому також викидали її на перину і качали аж до вистудження. Уявіть собі таку працю над великодньою бабою у наших обставинах — і де тут узяти сили на «биття» три години, де взяти макітри і перин?

Але і традицію можна трохи змодернізувати, а таки Великдень без баб в українській родині важко собі уявити навіть тепер. Розуміється, є вона і в мене на столі та в кошичку, який несемо до церкви посвятити, а що ніхто з нас не знає смаку цієї родинної баби з минулого століття із 120 жовтками, то і моя «родинна» всім смакує. Зраджу Вам її припис, може спробуєте зробити, хіба що вже і вона Вам видається занадто скомплікованою і заважкою до спечення?

ЛЕГКА БАБКА

(випробувана Подругою Олею)

1 фунт звичайної муки пересіяти до миски та поставити в теплом. 8 жовтків убити на електричному «бітері» із 4 унціями цукру. 1 і 1/2 унції свіжих дріжджів розтерти у малій мисочці із ложкою цукру, ложкою муки та 1/2 горнятком літеплого молока. Поставити у теплом. Коли дріжджі піднесуться вгору, вляти їх та вбиті жовтки до муки, додати на кінець ножа солі і ванілі і ще півгорнятка літеплого молока. Бити дерев'яною ложкою, і коли тісто сполучиться, найкраще далі місити рукою (добре її вимити перед цим!).

(Закінчення на стор. 19)

Пл. розв. Оленка Кукурुза має 16 років, закінчила вже курси українознавства та незабаром закінчить середню школу в Міннеаполісі, США. Належить там до пластової станиці як член гуртка юначок «Волшки». Цікавиться малярством, музикою, журналістикою і літературою, і вже від кількох років залюбки пробує сил у власній творчості.

Деякі її речі були друковані у «Веселці», а 1962 року вона одержала грамоту на конкурсі ОПДЛ за літературну

працю, присвячену Т. Шевченкові.

Містимо два її вірші із морською тематикою, відзначаючи і в цей спосіб місяць квітень, який пластунство завжди присвячує Дням українського моря.

ПІСНЯ МОРЮ

Там обрій похмурий десь губиться в хвилях
І буряне море сміється, гуде...

Тут скелі на варті порослі на схилах
Вдивляються в далеч: — чи ждане прийде?!

— Ол. Неприцький-Грановський. 1955.

Я пісню співаю безмежному морю
На скелі зіп'явшись, високі, стрімкі,
І в відповідь море мені посилає
Бурхливі й журливі зідхання свої.

Вже вечір. Туманом окутані гори
І місяць багрянний пливе в вишині,
Розбурхані ж хвилі на скелі несуться
Рокочуть, гуркочуть та рвуться на верх.

А скелі стоять непорушно і міцно,
Приймають удари тих хвиль голосних —
Не хочуть піддатись стихії суворій
В довіній, невинній своїй боротьбі.

Ось вечір погас. Уже ніч зачорніла.
На небі високім з'явилися вогні,
Хмарки попливли у небеснім просторі
Під місяця сяйвом, — в чудовій красі!

Я пісню скінчила. Чекаю в тривозі...
І вслухуюсь мовчки в припливи гучні: —
Як серце людини хвилюється море...
Як душу чарують глибини оці...

Пл. розв. Олена Кукурুза

МОРЕ

Прислухайтесь, як океан співає —
Народ говорить. І любов і гнів
У тому гомоні морським...

М. Рильський

Я пісню над морем співала
Про хвилі бурхливі, про скелі міцні.
Де в дикім відважнім розгоні
Змагалися хвилі ті скелі знести.

Шум моря — це гомін народу
В моїй батьківщині — в неволі тяжкій.
В тім гомоні чую я стогін,
Прокляття та гуркіт кайданів важких.

...Ось хмари зібралися чорні —
Повисли над морем в ту мить, і нараз —
Із грюкотом вдарили громи
У скелі! Як Божого гніву наказ...

Пл. розв. Олена Кукуруза

(Закінчення із стор.18)

Після 1/2 години додати до тіста цеголку стопленого масла (1/2 кубка), але вливати його поволі, все мішаючи, аж тісто втягне його у себе. Коли тісто гладке, залишити його на три години прикрите чистою стирочкою у місці, в теплому місці.

Приготовити дві високі форми (можуть бути горщики високі, у промірі 6 інчів) вилжити їх спід та боки натовщеним папером. Папір мусить бути вище горщика. Тісто вкладати легко до форм не більше як на 1/3. Прикрити стирочкою, а як буде його подвійно, дати до нагрітої печі на 350 ступенів фаренгайта. Пекти годину, але коли бабки згори надто темніють, прикрити папером також зверху.

Почекати, аж бабки трохи пристигнуть, і тоді викинути обережно із форми. Мають вони високу «циліндрову» форму, і тому найкраще їх краяти, починаючи від споду напопереки. Дістаєте тоді округлі широкі пластинки, а бабка, хоча меншає, все ще стоїть гарно і прикрашує великодній стіл.

Подруга Оля

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ

КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
886 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує

всі

друкарські

і переплетничі

роботи

ПРОЩАЄМО У ДОРОГУ ДО ВІЧНОЇ ВАТРИ

Трагічна смерть нашої зразкової пластунки-самітниці, Оксани Мостович, потрясла цілою великою пластовою родиною, усіма, що її знали чи про неї чули. Трагічна подія знайшла свій сумний відгомін і в «Юнаку». До нашої Редакції надійшли листи від тих із пластового середовища, що знали Сяню найближче, що хотіли поділитися із читачами своїм смутком...

Містимо ці листи майже повністю.

Глибоким жалем діткнула Пласт сумна вістка про трагічний випадок 19 січня ц. р. біля Люїсвіл-Кентакі, США, через який українська громада утратила відомих пластових братів зразкових громадян — сл. п. д-р Миколу і д-р Надію з Цурковських Мостовичів та їх доню — пл. уч. Оксану. Матір знаємо з її виїзткової здібності створювати у своєму домі таку атмосферу, яка успішно заступала дітям усі позитиви організованого українського середовища. Батько постійно активний у багатьох ділянках українського життя, залежно від потреби часу. Останньо працював в американському університеті та в НТШ.

І Оксаніні риси характеру можуть імпонувати юнацтву.

Народилася Оксана 21 червня 1953 року у США. Змалку пластувала разом із старшою сестрою, а згодом і з братом під проводом мамі. Від сьомого року життя їздила на літні табори станиць Дітройту та Чикаго. На таборах складала пластові проби, дружила із юначками та утримувала з ними листовий зв'язок упродовж року. Цікавилася українською літературою, мистецтвом, пробувала пера, здобула медалю у грі на фортепіані, успішна в науці, була у 10 класі середньої школи, любила спорт, здобула друге місце в акробатичному плаванні серед змагунів стейту Кентакі.

Останнє літо провела на таборі біля Чикаго, а згодом виїхала з батьками на піврічний побут до Парижу. Скільки вражень і нових плянів було у юної Оксанки?... І скільки болючих спогадів

залишилось по ній в осиротілих — сестри Ані та брата Андрія.

Нехай же до Вашого смутку, Дорогі Аню і Андрійку, долучиться і наш! А ці наші убогі слова нехай щирістю своєю загриють Вас думкою, що Ви не самі. Що маєте друзів у Пласті, що він є Вашою великою родиною...

С к о б !

**За Реферат УПЮ-ок Самітниць
у КПСтаршині — США**

пл. сен. Лариса Зелік

Гурток «РУСАЛКИ», з яким Сяня перебувала свій останній табір в одному шатрі, пише так:

Пересилаємо чек на 10.00 дол. з нашого гурткового заробітку від гуртка УПЮ-ок «Русалки» в Чикаго на пресовий фонд «Юнака» замість квітів на могилу нашої незабутньої подруги бл. п. пл. уч. Оксани Мостович.

Оксана була пластункою-самітницею, бо жила далеко від українського середовища, але влітку приїжджала на пластові табори Пластової Станиці Чикаго, щоб хоч коротко побути серед українських товаришок. Останній свій пластовий табір минулого літа перебула вона разом з нами, юначками гуртка «Русалки», в одному шатрі.

Ми полюбили Оксану за її милу вдачу, повну молодечих поривів і мрій. Ми поділяли її ентузіазм, коли писала до нас із своєї подорожі по Європі. Оксана півроку ходила до школи в Парижі, одночасно звиджуючи Європу. Ми нетерпеливо чекали на її карточки, але найбільше вицікували літа, щоб зустрітися знову... щоб уже особисто почути від неї про той вимріяний європейський світ...

Та доля судила інакше... Оксана залишилася у нашій пам'яті як казка про юність, про обірвані струни...

Дуже прошу помістити цей лист у «Юнаку» в надії, що юначки, які знали Оксану, згадають її добрим словом, а всі інші пом'януть її у своїх молитвах.

С к о б !

Пл. розв. Рута Панчук

гурток «Русалки», 36-ий Курінь УПЮ-ок
ім. Олени Кисілевської, Чикаго, США.

Від нашої передплатниці, пл. уч. Ірини Мостович з Лексінгтону, Кентакі, США, ми дістали такого листа:

«Прошу ласкаво помістити на сторінках «Юнака» оцей жмуток споминів про мою дорогу, невіджалувану двоюрідну сестру Сяню Мостович.

Сяня була завзятою пластункою і я хотіла б ти-ми кількома рядками пом'янути її на сторінках нашого «Юнака». Замість квітів на її свіжу мо-гилу посилаю 10.00 дол. на пресфонд «Юнака»

НЕДОКІНЧЕНА ВИШИВКА

На столику Сяні — невеликий лляний платок з віночком дрібних, червоних хрестиків. В ньо-му застромлена голка з довгою, чорною ниткою: чорною як мій жаль і довгою як біль мого серця, що не вгасає...

Ми були двоюрідними сестрами. Від ран-нього дитинства ділили всі свої радості та смут-ки, всі мрії та сподівання. Зустрінемося, бувало по довгих тижнях розлуки, і вже чую, — Сянині руки мене радісно обіймають.

«Єйно, я маю секретик, мушу його Тобі ска-зати!» Замикаємося у моїй кімнаті і говоримо довго про щось дуже важливе і таємне! Нас кличуть до столу, але як нам іти, як кожна хви-лина дорога, предорога. За годину-дві знову роз'їздимося, а секретик все ще недоказаний...

На моєму бюрку — пластові журнали. Ми юначки-самітниці, читаємо їх пильно, але загад-ки все ще недокінені. Припадаємо з олівцями до отих рисок, крапок та чисел і, під звуки радіс-них вигуків, доходимо до розгадки. А очі Сяні, як дві сині зірки, сміються, сяють...

«Меді, заграй мені Шуберта», прошу Сяню, називаючи її все ще тим улюбленим ім'ям, що його дала я їй по нашому приїзді з Австрії. Щось було в її голубих, великих, здивованих очах ма-ленької Меді. Ніхто й не дивувався, що її називаю так, якось те все було самозрозумілим між дітьми.

Дрібні пальці бігають справно по клявішах, стрибають як зайчики, що їх нікому наздогнати. Сяня грає без нот, примикаючи злегка очі. Хто ж не знає Сяниної гри, що нею чарувала слухачів, дивуючи всіх своїм талантом...

«Це моя бджілка», не раз казала її мама, «працьовита, добра, витривала бджілка»...

Сяня прощається, ще щось шепоче мені про виступи у шкільному балеті, про плавацькі зма-гання, про ковзани, про те, що багато має при-готувань до пластової проби і про безліч ще ін-ших дуже важливих справ.

У дверях мигнула її темна гривка над чо-лом, і струнка її силуетка зникає в авті. Я ви-бігаю та вимахую морзівськими знаками: «при-їжджай та пиши!».

Моя Меді відійшла від нас у цвіті свого мо-лодого п'ятнадцятилітнього життя, повна нових задумів, плянів, добра та любови... Відійшла раз-ом з улюбленими батьками, не скінчивши вишив-ки свого життя... Зіставила нам лише оту чорну нитку невимовного смутку...

Я знаю, любя Сестричко, що хоч більше Тебе не побачу, проте серце каже мені, що Ти

таки прийдеш до мене з першим леготом весни, застукаєш у мою шибку теплими крапельками травневого дощу і шепнеш стиха: «Єйно, я маю для Тебе секретик»...

Молися за мене, Сяню, в отій далекій при-стані вічності. Молися, щоб Бог дав нам силу і мудрість зрозуміти Його святу волю!...

Пл. уч. Ірина Мостович
Лексінгтон, Кентакі, США.

Від Редакції: Можемо запевнити юначок, а зокрема подругу Руту, що пам'ять про Сяню жи-ва в усіх, що її знали. Її товаришки юначки-са-мітниці склали самочинно 30.00 дол. на прес-фонд «Юнака», замість живих квітів. Крайової референтка юначок-самітниць у США пл. сен. Лариса Зелік з пієтизмом переховує листи Ок-сани з Європи, де вона описує своє життя і здає звіт із свого пластування.

А Тобі, любя Іринко, хочемо сказати, що чар Твого із Сянею дитячого «секрету», який Ти оце нам розкрила, застукає; мабуть, у серце не одного читача, збуджуючи думки про молитву і вічність, про «силу і мудрість», якої просиш, щоб «зрозуміти Його святу волю».

Увага Пластунки!

(у віці від 16-ого до 28-ого року)

СТЕЖКИ КУЛЬТУРИ Ч. 3

ТІЛЬКИ ДЛЯ ПЛАСТУНОК

Зацікавлених у музиці, літературі, журналістиці, драмі і мистецтві відбудеться від 17 до 30 серпня ц. р. в околиці Олбані, Н. Й., США.

ПЕРШІ СТЕЖИ

116 Ellery Ave.
Irvington, N. J., 07111, USA.

Хто з Вас подорожує

✱ літаком ✱ кораблем ✱ поїздом ✱ автобусом
у Канаді чи поза Канадою повинен купити по-дорожній квиток і одержати безплатно всяку потрібну інформацію і поради

в українськiм подорожнiм бюрi
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

ДЕНЬ ПЛАСТУНА В БОФФАЛО

під знаком 75-річчя проф. Івана Чмоли

Частина експонатів виставки з нагоди "Дня Пластунів" в Боффало, США, з портретом сл. п. Сірого Лева.

День 10 грудня 1967 р. залишиться в пам'яті як небуденна подія для Пластової Станції Боффало, США. Пластунство із поблизу Гамільтону, делегація юнаків із Торонта під проводом заступника голови КПС пл. сен. Романа Копача, юнацтво з Клівленду та Рочестеру, разом із місцевими пластунками та пластунами взяли участь, після Служби Божої, у панахиді на гробі Начального Пластуну — Сірого Лева, а опісля всі переїхали до Народного Дому "Дніпро", де відбулася багата програма з нагоди "Дня пластунів", яку переведено із справжньою пластовою точністю.

Після гостини обідом усі перейшли оглянути виставку, влаштовану під проводом пл. сен. М. Борачка, який має стільки архівних речей, що годі було їх усіх помістити, коли до цього ще дійшли експонати новацтва та юнацтва. Відкриття провів пл. сен. М. Борачок,

а стяжку перетяв пл. сен. Л. Бачинський, директор Пластового Музею, який закликав пластову молодь зберігати пам'ятки та співпрацювати із Пластовим Музеєм. Запрошена

дружина проф. Івана Чмоли, якого 75-річчя відзначувало особливо пластунство Боффало, відкрила портрет усім нам знамого з історії Пласту славного "Чмоли". Приявні із захопленням оглядали виставку, на яку зложилися експонати, зв'язані з 50-річчям Української Національної Революції, а зокрема із часами визвольної боротьби та найновіших військових формацій — передусім УПА. Із ділянки пластування був куток Начального Пластуну, проф. І. Чмоли, пластової оселі в Боффало "Новий Сокіл" та різні збірки. На столах були виставлені експонати новацтва та юнацтва цікаві своєю різноманітністю та помисловістю.

Після оглядання виставки гості-громадяни та батьки пластової молоді засіли у великій залі, а все пластунство від новацтва до сеньйорату у числі понад 200 осіб стануло до звіту станичному Боффало пл. сен. О. Бережницькому, чим започатковано "День пластунів". Першою точкою був монтаж юнацтва із Боффало, укладу пл. сен. О. Бережницької, що в історичних, військових та національних одягах представляв змаг України колись та тепер до державницького життя та 55-річчя Пласту і незабутню постать проф. Івана Чмоли. Із багатьох учасників цієї точки слід згадати трьох заповідачок, а це пл. розв. М. Гаврилюк, пл. розв. М. Перейму та пл. уч. З. Чмолу. Після пластунів із Гамільтону вивели інсценізацію "Молитва батька", а із Клівленду монтаж "У 75-річчя проф. І. Чмоли".

Сценка з монтажу пластового юнацтва під час "Дня Пластунів" в Боффало.

Стінка з експонатами виставки для вшанування пам'яті
сл. п. проф. Івана Чмоли.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

ІЗ ЖИТТЯ УЧНІВ МАЛОЇ СЕМІНАРІЇ В РИМІ

Деклямацію про проф. Чмолу виголосив О. Борачок. Під звуки "Многая літа" вручено дружині проф. І. Чмоли китицю квітів, а пл. сен. Р. Копач склав подяку від колишніх його таборових вихованців.

Далі слідували пластові пісні, скрипковий дует пл. уч. О. Чмоли та пл. розв. О. Сайкевич, танок та збірна точка новацтва Боффала. Сумівська танцювальна група з Боффала виконала, при звуках гучульської музики, збірний танок "Гуцулка". Пластова молодь із захопленням прийняла виступ СУМА, і це є доказом як потрібні такі спільні виступи.

Вкінці відбулася офіційна частина "Дня пластуна", а це приречення, іменування та відзначення юнацтва, яке провів достойний гість свята пл. сен. Леонід Бачинський з Клівленду в асисті виховників даних частин.

Звітом і національним гимном закінчено "День пластуна", який із скромної пластової імпрези перетворився на окружний здвиг юнацтва та гідно відзначив 75-річчя одного із засновників Українського Пласту — незабутнього проф. Івана Чмоли-Чмоля.

АБО

Наші пильні читачі з Малої Української Папської Семінарії в Римі переслали нам знову декілька знімків із свого життя. Ми вже декілька разів містили на сторінках "Юнака" репортажі та дописи учнів цієї Семінарії, і завжди радіємо живим контактом із ними.

На першій фотознімці бачимо живе спортове життя учнів. Саме відбуваються футбольні змагання поміж учнями з Німеччини та Англії.

На другій світлинці бачимо приміщення Малої Української Папської Семінарії та її спортову площу із змагунами.

Як зачуваємо, число учнів Малої Семінарії постійно росте, та що є між ними тепер не лише хлопці з Англії, Німеччини, Франції та інших європейських країн, але збільшується і кількість семінаристів із заморських країн — США і Канади.

ЮНАКИ 21-го КУРЕНЯ ПОСВЯЧУЮТЬ ПРАПОР

День 21-го січня 1968 року залишиться на довго у пам'яті юнаків 21-го куреня ім. Євгена Коновальця в Нью-Йорку.

Вони готувалися до нього дбайливо та з великим зусиллям, бо хотіли, щоб посвячення їхнього курінного прапора, що носить таке славне ім'я, вигало якнайбільше велично та гідно.

**Хорунжий із підхорунжим:
після посвячення прапора**

Тому і вибрали собі на це свято день, у якому ціла Пластова Станиця відзначувала 50-річчя Української Державности та зібралася особливо численно.

У великій залі Української Католицької Школи ім. Св. Юра стало понад 300 пластунів та пластунюк до святкового апелю, до якого приглядалися десятки батьків та приятелів Пласту.

Після проведення програми апелю, іменувань, приречень та відзначень, приступлено до другої частини святкового дня, в осередку якого стояв курінь юнаків ім. Є. Коновальця. Тут провід церемонії перебрали члени куренів УСП і УПС "Чота Крилатих", які опікуються цим юнацьким куренем і які, організуючись у Німеччині, також вибрали своїм патроном полковника Євгена Коновальця. Комендантом свята був зв'язковий пл. сен. М. Юзенів, а бунчужним ст. пл. Б. Крамарчук.

Прегарно вишитий чорно-червоний прапор посвятили всеч. отці І. Засійбіда і Б. Ковалик, а головними кумами були голова КПС у США пл. сен. Я. Бойдунік та голова виховного сектора КПС пл. сен. О.

**Куми вбивають пропам'ятні цв'яшки
та вписуються до курінної книги.**

Кузьмович. Заприсяження хорунжих провів в асисті зв'язкового пл. сен. М. Юзенева пл. сен. Я. Бойдунік, як також заприсяження куреня, виголошуючи до його членів відповідне слово з бажаннями нести гордо та чесно цей прапор в ім'я пам'яті того, ім'я якого він носить. Найкращими та найзворушливішими хвилинами свята була виголошена немов у продовженні до приречення хорунжого пл. скоба А. Сливозького його рецитація вірша "Прапоре наш" та відчитання як першого із численних привітів листа від вдови полк. Коновальця пані Ольги Коновалець. Курінний куреня УПС "Чота Крилатих" пл. сен. кер. М. Василик передав хорунжому до вшиття у прапор частину одягу покійного полк. Коновальця.

Кумами на посвяченні були численні представники громадських установ, делегація СУМА, делегати доволичних станиць, куренів та батьки пл. молоді.

Увага!

Передплатники «Юнака».

ПЕРЕДПЛАТУ

можна тепер вплачувати в Торонті в пластовій кооперативі «ПЛАЙ», а в Нью-Йорку в пластовій крамниці — «МОЛОДЕ ЖИТТЯ». Річна передплата для Канади та США є тепер 5 дол.

Увага!

Усміхнися!

БЕЗ СЛІВ

Вишліть ще сьогодні
5.00 дол.
на передплату за «Юнака»
на 1968 рік

● Використайте для цього листок зголошення передплати, долучений до цього числа «Юнака».

● На наліпках з адресами наших передплатників надруковане число, що означає місяць і рік до якого заплачена передплата за «Юнака». Число перед ризкою означає місяць, а після ризки рік, доки заплачена передплата.

ІЗ ХРОНІКИ ГУРТКА "МАКИ"

ЯК ЮНАЧКИ ГОТУВАЛИСЯ ДО ІСПИТУ ВМІЛОСТИ ІЗ МИСТЕЦТВА

З великою приємністю переглядаємо велику, пильно ведену з численними світлинами та рисунками хроніку гуртка "Маки" з Нью-Йорку. В ній знаходимо записані всі події цього гуртка від першого дня святого переходу з новачства до юнацтва. Оглядаємо із цікавістю світлини членів гуртка, читаємо їхні дописи, і просто на наших очах ці юначки ростуть, розвиваються, їхні зацікавлення змінюються та із малих "мачків" розцвітають під пильним оком упорядниці, подружки Оленки, у справжні, великі прегарні маки.

За спонукую впорядниці "Маки" починають цікавитися мистецтвом, здають іспит умілости з нього, роблять прогулянки до музеїв Нью-Йорку, а відтак доповідь із прозірками у своїй школі.

Ось що читаємо у їхній хроніці: "Наш гурток дуже зацікавився мистецтвом і запланував прогулянку до Українського Інституту Америки та Метрополітен Музею в Нью-Йорку. Приїхавши до Нью-Йорку, ми спершу пішли до Українського Інституту, де бачили образи таких славних українських малярів як Галини Мазепи, Михайла Мороза, Грищенка, Гуцалюка та скульптури Архипенка. Після цього ми пішли до Музею "Метрополітен", де подружка Оленка запровадила нас на другий поверх, і ми оглядали старі образи тих малярів, що ми про них училися, як, напр., Реноара, Тернера, Ель Грека та ін. Пізніше ми розійшлися по музеї і зустрілися в означеній годині у книгарні музею. Там купили ми нашій подрузі у подарунок за те, що вона посвятила так

багато часу, щоб навчити нас дещо про мистецтво, репродукцію її улюбленого образу та всі на ній підписалися".

Роман Лашевич

**

"Передімною репродукція великої картини. На ній намальований чудовий краєвид. Голубе небо і зелені ліси. Легко пізнати, що це образ славного мистця Ель Грека.

Як ми вернулися додому з нашої прогулянки до музеїв, ми знали, що ми навчилися дещо про мистецький світ. Тоді, щоб своє знання поширити, ми виготовили лекцію про мистецтво для нашої класи. Подруга Оленка визичила нам прозірки деяких славних образів. Ми їх висвітлювали і вяснювали. По лекції учителька нам дякувала за той виклад і ми думаємо, що ввесь надзусид труд не пішов на марне, бо всі трошки скористали із цього "викладу про мистецтво".

Ліля Сигіда

НАША ЛЕКЦІЯ

"Довго ми приготувалися до цього дня. Мали вже весь матеріал, якого ми потребували до "викладу". Тиждень перед цим після прогулянки до Нью-Йорку, ми підійшли до Сестри та зголосили, що ми могли б приготувати лекцію про славних малярів для цілої нашої класи. У понеділок рано, в день лекції, Вірляна принесла до школи апарат до висвітлювання прозірок. Ліля і я були приготовані з нашим матеріалом. Ставши перед класом перший раз ми мали трохи "трему". Але як ми побачили, що класа уважно слухає і є зацікавлена, трема швидко зникла. Думаємо, що товаришки бодай трохи скористали з нашої лекції. Ми є зокрема вдячні Подрузі Оленці, за те, що нам про ці речі раніше говорила на сходинах та допомогла приготувати лекцію і позичила з бібліотеки прозірки образів славних малярів, про яких ми класі говорили".

Лариса Мельник

**

ЗУСТРІЧ ІЗ МАЛЯРЕМ ГРИЩЕНКОМ

"Цього року гурток "Маки" вирішив здати вмілість "образотворче мистецтво". Наша подружка Оленка дуже зраділа з нашої постанови і почала нас підготовляти до іспиту різними гутірками. Уперше подружка нам розповіла про світове мистецтво і всі його напрямки. По цих цікавих гутірках почали ми обговорювати українське мистецтво. Саме тоді припав Великдень і ми виводили гагілки. По гагілках нас застала несподіванка. Наша подружка зазнайомила нас зі славним українським малярем Грищенком. Ми дуже тішились, що його пізнали, бо багато вчилися про його малюнки й стиль. Опісля цілий гурток поїхав до Нью-Йорку до музею та до Інституту Українського, де ми бачили образи наших славних малярів, у тому і пана Грищенка. По кількох гутірках ми були готові задавати вмілість і всі її з успіхом склали".

Мотря Шараневич

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Ст. пл. Роман Пиріг, Голден, Колорадо, США, неприйнята винагорода за працю в булаві таборі УПЮ-ів ма "Вовчий Тропі" біля Іст Четгем, США	\$50.00
Пластове підприємство "Молоде Життя", Нью- Йорк, США, з нагоди річних загальних зборів	50.00
пл. уч. Христия Баранська, Йонкерс, США зі збірки у таборі "Ліс літератури" в Гантері, США, в літі 1967 р.	14.72
пл. сен. Орест і Анна Гаврилюки, Форт Белвір, США, замість квітів на свіжу могилу пл. уч. Сяні Мостович і її Батьків в Люїсвілл, Кен., США	10.00
36-ий кур. ім. О. Кисілевської, гурток "Гусалки", Чикаго, США, замість квітів на свіжу могилу пл. уч. Оксани Мостович з Люїсвілл, Кентакі, США	10.00
Учасниці вишколу кадри юнацьких виховниць "Перехресні Стежки" на Писаному Камені біля Клівленду, США, — для вшанування пам'яті бл. п. ст. пл. Лесі Старух	7.00
пл. сен. Оксана Тарнавська, Гленрой, Австралія	5.00
ст. пл. Роксоляна Кручова, Монреаль, Канада	5.00
пл. юн. Євгенія Гуляк, Торонто, Канада	5.00
пл. юн. Олександр і Марта Олійники, Монреаль, Канада	5.00
пл. сен. Володимир Бутенко, Джеймсвіл, США	5.00
пл. юн. Богдан Сохан, Йонкерс, США	5.00
пл. сен. д-р Богданна Салабан, Боффало, США	5.00
пані Ольга Пеленська, Чикаго, США	5.00
пл. юн. Дарія Ратич, Едісон, США	3.00
пл. юн. Соня і Рома Кухар, Ст. Кетерінс, Канада	3.00
пл. юн. Ігор Руденський, Ст. Кетерінс, Канада	3.00
пл. сен. Лев Винницький, Торонто, Канада	2.50
пл. сен. Орест Джулинський, Етобіко, Канада	2.50
пл. сен. Омелян Хабурський, Іслінгтон, Канада	2.50
п. Володимир Онишкевич, Нью-Йорк, США	2.50
пл. юн. Люба і Андрій Верига, Торонто, Канада	2.50
пл. сен. Іванна Ганкевич, Йонкерс, США	2.00
пл. юн. Зоряна Луцька, Дітройт, США	2.00
пл. юн. Таня Цісик, Філадельфія	2.00
ст. пл. Іриней Жук, Монреаль, Канада	2.00
пл. юн. Стефа Король, Ірвінгтон, США	2.00
пл. юн. Володимир і Богдан Цибрівські, Люїсвілл,	2.00
пл. юн. Олена Кухуруза, Мінеаполіс, США	2.00
ст. пл. Володимир Роніш, Монреаль, Канада	2.00
пл. юн. Юрій Чернига, Блумфілд, США	2.00
пл. юн. Іван Харитончук, Гартфорд, США	1.50
пл. юн. Марія Кравців, Меклавд, Австралія	1.14
пл. юн. Богдан Домбчевський, Філадельфія, США	1.00
пл. сен. Богдан Сененко, Джерзі Сіті, США	1.00
пл. юн. Рафаїл Вацке, Едмонтон, Канада	1.00
пл. юн. Рома Голинська, Вестон, Канада	1.00
пл. юн. Юрій Дитиняк, Едмонтон, Канада	1.00
пл. розв. Юрій Федина, Торонто, Канада	1.00
ст. пл. Матей Пришляк, Ст. Кетерінс, Канада	1.00
пл. юн. Марта Теодорович, Монреаль, Канада	1.00
пл. юн. Ярослав Панас, Клівленд, США	1.00
пл. юн. Борис Шепертицький, Вінніпег, Канада	1.00
Разом у цьому списку	233.85

Вже появився другий наклад і знаходиться

в пораджу книжка

ЛИХО З РОЗУМУ

збірник документів із України про 20-ох українських патріотів, заарештованих і засуджених на довіглітні роки конц. таборів советськими органами безпеки у другій половині 1965 року.

Цей збірник матеріалів уклав український журналіст, співробітник Академії Наук України

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ.

Книга «Лихо з розуму» дає нам змогу зачерпнути з безпосереднього джерела відомості про сучасну Україну, відслонити на короткий час заслону над процесами, що проходять на нашій Батьківщині і що тривожать усьо свідоу свого завдання українську політичну еміграцію.

Ціна 6.00 дол. з пересилкою (або рівновартість).

Цю багато ілюстровану книгу, на 336 сторінок, можна набути, висилаючи замовлення на такі адреси:

В Канаді:

Ukrainian National Federation
P. O. Box 1104, Stn. "D"
Toronto 9, Ont.

У США:

SMOLOSKEY
P. O. Box 6066, Patterson Station
Baltimore, Md., 21231, USA.

ХТО ЗРОБИТЬ ДОБРЕ ДІЛО?

● Постійно потрібні пожертви на дарункові передплати для неспроможних юнаків і юначок, особливо з європейських і південно-американських країн. Вони бажають діставати та читати "Юнака", але самі не можуть собі його передплатити.

● Прохасмо наших передплатників і читачів надсилати до нашої адміністрації пожертви на дарункові передплати.

● Читайте більше про дарункові передплати на 28 сторінці цього числа!

Адміністрація

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК

для Ваших друзів і друзів з приводу їх дня народження, іменин, різдвяних чи великодніх свят, успішного закінчення шкільного року чи інших подібних нагод — це

РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА»

Чи Ви вже
зголосили свою
ДАРУНКОВУ
ПЕРЕДПЛАТУ
«ЮНАКА»?!

НАЙКРАЩИЙ ПОДАРУНОК для юнака чи юначки при кожній нагоді — ЦЕ ПЕРЕДПЛАТА «ЮНАКА». • Наша акція у справі дарункових передплат «Юнака», що в першу чергу призначені для зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, знаходить серед наших читачів щораз то більше зрозуміння. • ЗРОБІТЬ І Ви «ДОБРЕ ДІЛО» та зголосіть ОДНУ ДАРУНКОВУ ПЕРЕДПЛАТУ до нашої адміністрації!

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

що вплинули до Адміністрації «Юнака»
від січня до кінця березня 1968 р.

1. Пл. сен. Богдан Саврас, Мек Корд, США, для юнака в Рочестері, США (втретє).
2. Пан Маріян Коць, Алпер Монт Клер, США, для юнака в Пармі, США (вдруге).
3. Пан Іван Герчук, Торонто, Канада, для юначки в Скарборо, Канада.
4. Пл. сен. Богдан Ковалюк, Монреаль, Канада, для юнака і юначки у Швеції за 2 роки.
5. Пл. сен. Надія Гафтович, Гартфорд, США, для юнака в Гартфорді, США, (вдруге) і для приятелів у Галіфаксі, Канада, (втретє).
6. Д-р В. Кліш, Філадельфія, США, для приятеля у Франції (вдруге).
7. Пл. сен. Іван Костюк, Трентон, США, для юначки в Ганновері, Німеччина.
8. Пан Олекса Шкабарницький, Торонто, Канада, для юнака в Брандфорд, Канада, за 2 роки.

9. Гурток УПЮ-ок «Євшан Зілля», Сиракузи, США, для юнака в Нью-Йорку, США.
10. Пл. сен. Данило Струк, Торонто, Канада, для юначки в Едісон, США, (втретє).
11. Пл. юн. Рафаїл Вацке, Едмонтон, Канада, для Товариства Української Молоді при парафії св. Юрія Переможця в Сао Павльо, Бразилія.
12. Пл. юн. Марта Бойко, Ірвінгтон, США, для юначки в Ньюарку, США.
13. Пан Роман Король, Нью-Йорк, США, для юначки в Ньюарку, США.
14. Пані В. Берегуляк, Гленфілд, Австралія, для юначки в Петрополіс, Бразилія (втретє).
15. Пані Валя Кравченко, Австралія, для юначки в Австралії.
16. Пл. сен. Лариса Онишкевич, Трентон, США, для юначки в Торонті, Канада, (втретє).
17. Пл. юн. Віра Шехович, Нью-Йорк, США, для священика у Франції, за 2 роки.

Разом 18 нових дарункових передплат!

• Останнє наше звітлення про дарункові передплати було поміщене в «Юнаку», ч. 2 за лютий ц. р.

• Разом з попередньо проголошеним досі зголошено 230 дарункових передплат.

• Маємо багато адрес зразкових, але незможних юнаків і юначок з європейських і південно-американських країн, для яких потрібно заплатити дарункові передплати.

• ХТО ЧЕРГОВИЙ ЗРОБИТЬ «ДОБРЕ ДІЛО» І ЗГОЛОСИТЬ ДАРУНКОВІ ПЕРЕДПЛАТИ?

ХОДАТАЇ ІХДАТЕОУ

із березневого числа «Юнака»

I. МИХАЙЛИКОВІ КОТЕНЯТА

Легко зрозуміти, що 3/4 котенят припадає на 1/4 усіх Михайликових котенят. Значить усіх котенят було 4 рази більше ніж 3/4, себто 3.

II. РОМКО НА РОВЕРІ

Ромко йшов пішки 1/3 своєї дороги, себто два рази менше від того, що проїхав, а часу втратив два рази стільки. Отже він їхав чотири рази швидше ніж ішов.

III. СМАЖЕНІ НАЛИСНИКИ

Перших 30 секунд підсмажуйте два налисники. Відтак перший налисник переверніть на другий бік, другий викладіть набік, а на його місце поставте третій. Отже за minutу маєте один налисник зовсім всмажений, а два на одному боці. Оберніть тепер другий і третій налисники на другий бік і будете мати всі три всмажені за півтори минути.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСУНИ й ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в нашій найбільшій і найстаршій у Торонті кредитівці

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платять 4 1/2% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікають

УКРАЇНСЬКІ ПЕКАРНІ

власниками яких є

Анна і Роман Вжесневські

The Future Bakery

735 Queen St., West-Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

★★★
Home Town Bakery

164 Kane Ave., Toronto (Ontario)
Tel.: RO 7-7246

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п.

пл. уч. **ОКСАНИ МОСТОВИЧ**
і її Батьків

з Лксісвілл, Кентакі, США

складаємо 10.00 дол. на пресфонд "Юнака"

пл. сен. Орест і Анна ГАВРИЛЮКИ
Форт Белвор, США.

Замість квітів на свіжу могилу

померлої трагічно бл. п.

пл. уч. **ОКСАНИ МОСТОВИЧ**

з Люісвілл, Кентакі, США

складає 5.00 дол. на пресфонд "Юнака"

ст. пл. **МАРУСЯ СУХАРЧУК**
Лорейн, США.

КУПЛЮ АБО ЗАМІНЯЮ

українські пластові марки, коверти, перештемплєвані пластовими печатками, і пластові металеві відзнаки. Прошу писати на адресу:

Yury Diachenko, 1025 N. Rockwell St.
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

**Чи Ви вже
вирівняли
передплату?**

Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності **НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ** в нашій кредитівці одержите: **5 1/2 %**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО

140 Bathurst St.

Toronto 2B, Ont.

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей

БОРСУК

ІЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожноразово вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

ВЕДМІДЬ

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

* КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!

* ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ»
ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!

ОЛЕНЬ

ЛЕОПАРД

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ТАРПАН